

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет

«Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки

Фінансово-економічний факультет

Кафедра обліку і аудиту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеню **магістра**
(бакалавра, магістра)

студента Могила Аліна Андріївна

(ПІБ)

академічної групи 071М-19з-1

(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

спеціалізації «Облік і аудит»

(назва спеціалізації)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему: «Організація та методика обліку, аналізу та контролю операцій з
необоротними активами (на прикладі Фермерського господарства «СФГ
Ельдорадо»)»

(назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Макурін А.А.		
Рецензент	Очколас Л.М.		
Нормоконтроль	Макурін А.А.		

Дніпро

2020

терміну, а саме майнові цінності, довгострокове використання, амортизація, призначені не для перепродажу, беруть участь у виробництві, корисний ефект від використання тощо.

Відповідно до методологічних засад формування облікової інформації щодо основних засобів, слід виокремлювати такі умови їх ідентифікації, як належність до матеріальних активів, функціональний зв'язок з виробничим процесом, зношування, використання для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, строк корисного використання більше одного року або операційного циклу, збереження натуральної форми. Виокремлення вищенаведених сутнісних характеристик основних засобів необхідно враховувати також у групуванні класифікаційних ознак основних засобів для потреб обліку і аналізу.

Відтак, сутність основних засобів варто розглядати за системним підходом, що дозволяє врахувати можливі причинно-наслідкові і функціональні зв'язки і залежності, економічні відносини і явища, пов'язані з їх складом, рухом та використанням. Отже, згідно з класичною теорією, обов'язковими умовами приналежності засобів праці до основних засобів є:

- наявність економічної форми;
- функціональний зв'язок з виробничим процесом;
- участь у багатьох кругооборотах;
- зношування;
- часткове перенесення вартості на новостворений продукт;
- відтворення.

Для правильного розуміння поняття “необоротні активи” та розкриття їх сутності слід визначити, який зміст вкладається в цей термін в різних науках економічного спрямування. В економічній теорії, фінансах, бухгалтерському обліку по різному розглядають їх, по різному трактують поняття, навіть зустрічаємо різну назву терміну, який є об'єднуючим для засобів довгострокового користування.

В економічній теорії, фінансах, бухгалтерському обліку по різному розглядають їх, по різному трактують поняття, навіть зустрічаємо різну назву терміну, який є об'єднуючим для засобів довгострокового користування. У таблиці 1.1 наведено визначення поняття необоротні активи

Таблиця 1.1

Визначення поняття «необоротні активи»

Визначення	Джерело / автор
1	2
Згідно з нормативними документами	
Необоротні активи – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»[3]
Необоротні активи – матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр	Згідно з пп. 14.1.138 ст. 14 Податковий кодекс України [4]
Необоротні активи – це матеріальні об'єкти, що їх: а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) основні засоби [5]
До необоротні активів відносяться будівлі, споруди, устаткування, обчислювальна техніка, приладдя, транспортні засоби, інструменти, інвентар та інші матеріальні цінності (засоби праці), що діють у натуральній формі протягом тривалого часу та вартість яких поступово зменшується у зв'язку зі зносом	п. 1 Інструкції з бухгалтерського обліку балансової вартості груп основних фондів затвердженої наказом Міністерства фінансів України № 159 від 24.07.97 р. [6]
Визначення вітчизняних науковців	
Необоротні активи є сукупністю матеріально-речових об'єктів і цінностей, що діють в незмінній натуральній формі протягом тривалого періоду. Це засоби, що створюють матеріально-технічну основу підприємства	Безруких П. С. [7]
Необоротні активи – засоби праці, що є матеріально-речовими елементами, грошовим вираженням яких є основні виробничі і невиробничі фонди	Бабяк Н. Д. [8]
Необоротні активи – сукупність матеріально-суттєвих цінностей, діючих в натуральній формі і протягом як матеріального виробництва, так і в невиробничій сфері	Кужельний Н. В. [9]
Необоротні активи розглядаються як вкладений капітал, і, відповідно, повинні обліковуватися за собівартістю і їх можна прирівняти до витрат майбутніх періодів. Основні	Бутинець Т. А. [10]

Класифікація – система розподілу предметів, явищ або понять на класи, групи тощо за спільними ознаками, властивостями. Отже, класифікація необоротних активів – це розподіл їх за різними ознаками. Більшість авторів, особливо бухгалтерів, класифікують необоротні активи за однією ознакою – за матеріальністю і виділяють тільки ті складові, які відображаються у балансах суб'єктів господарювання. Найширшу, на нашу думку, класифікацію необоротних активів наводить Я.В. Колеснік [11] у підручнику з фінансового менеджменту. Він виділяє декілька класифікаційних ознак з позицій фінансового менеджменту для цілей управління цим видом активів:

- за основними функціональними видами: основні засоби, нематеріальні активи;
- за характером обслуговування окремих напрямів операційної діяльності: необоротні активи, які обслуговують процес виробництва продукції, необоротні активи, які обслуговують процес реалізації продукції.
- за характером володіння: власні і орендовані необоротні активи;
- за формами заставного забезпечення кредиту і особливостями страхування: рухомі і нерухомі необоротні активи;
- за характером відображення зносу: необоротні активи, що амортизуються, і необоротні активи, що не амортизуються.

Особливістю необоротних активів є багаторазове використання їх у процесі діяльності бюджетних установ і збереження початкового зовнішнього вигляду (форми) впродовж тривалого періоду. На рисунку 1.2 наведено склад необоротних активів на підприємствах різних країн світу. Група матеріальних необоротних активів поділяється на підгрупи:

- 1) основні засоби - це матеріальні активи, які використовуються установою багаторазово і безперервно в процесі виконання основних функцій, надання послуг, очікуваний строк корисного використання

(експлуатації) яких становить більше одного року і вартість яких без податку на додану вартість та інших платежів перевищує 6000 гривень за одиницю (комплект);

2) інші необоротні матеріальні активи - усі інші необоротні активи, що мають матеріальну форму й не ввійшли до переліку основних засобів;

3) незавершене капітальне будівництво - це обсяг фактично освоєних капітальних вкладень на незакінчених і не введених в експлуатацію будовах та об'єктах будівництва за станом на певну дату.

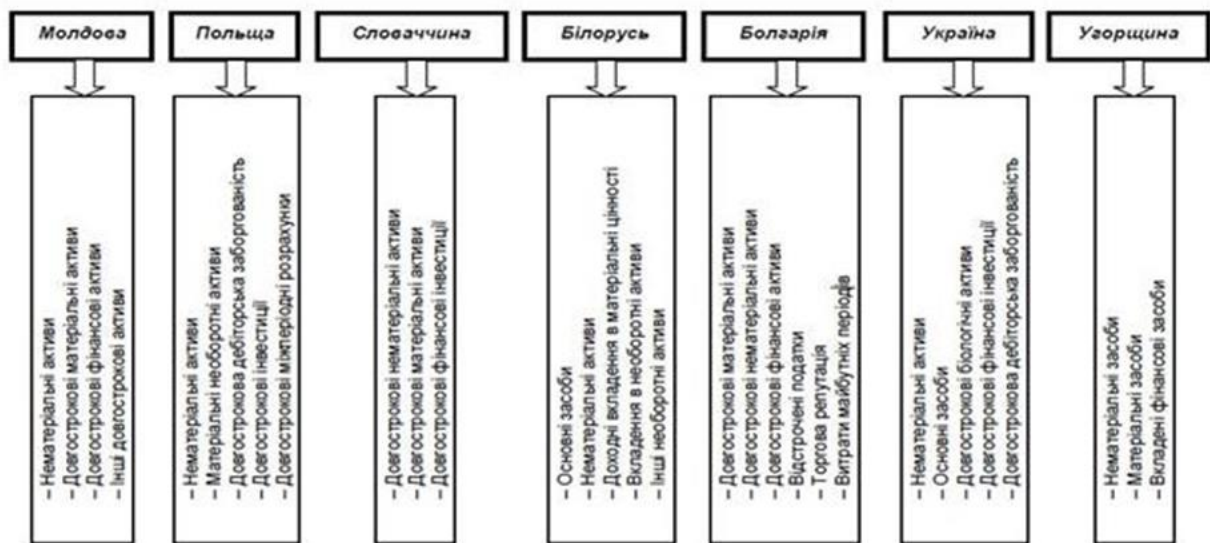

Рис. 1.2 Склад необоротних активів підприємств на різних кран світу

Сформовано автором самостійно

Для цілей бухгалтерського обліку доречною є класифікація за основними функціональними видами та за характером відображення зносу. На рисунку 1.3 наведено класифікацію необоротних активів

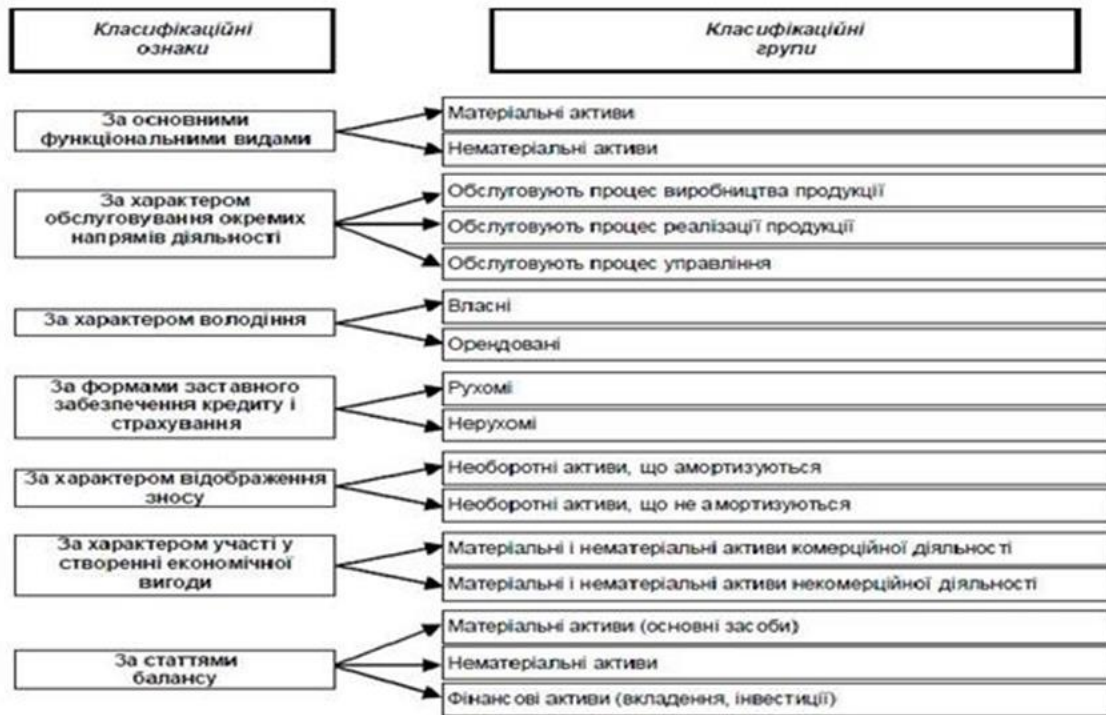

Рис. 1.3 Класифікація необоротних активів

Сформовано автором на основі [12]

1.2 Проблеми правове регулювання обліку і контролю необоротних активів

Вивчення сучасного стану нормативно-правового забезпечення обліку основних засобів в Україні свідчить про гармонізацію бухгалтерського та податкового обліку, максимальне спрощення податкового законодавства тощо

В Україні методологічні засади оцінки необоротних матеріальних активів при їх визнанні в обліку, відображені у фінансовій звітності та вибутті встановлені державою та закріплені на законодавчому рівні у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положенні (стандарти бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» та інших нормативних актах [3].

Новим для вітчизняної практики є врахування у складі необоротних активів інвестиційного майна (Investment property). За міжнародними стандартами – це майно, котре знаходиться в суб'єкта господарювання на правах власності або фінансового лізингу та утримується за для отримання

інвестиційних доходів, а саме орендної плати або доходів від приросту капіталу, який втілений в цьому майні. Щодо останнього мають бути дотримані такі умови: воно утримується не з метою використання у виробничих чи адміністративних процесах [13].

Дослідивши законодавче регулювання бухгалтерського обліку необоротних активів у різних країнах можемо виокремити наступні критерії визнання засобу праці необоротним матеріальним активом (рис. 1.4).

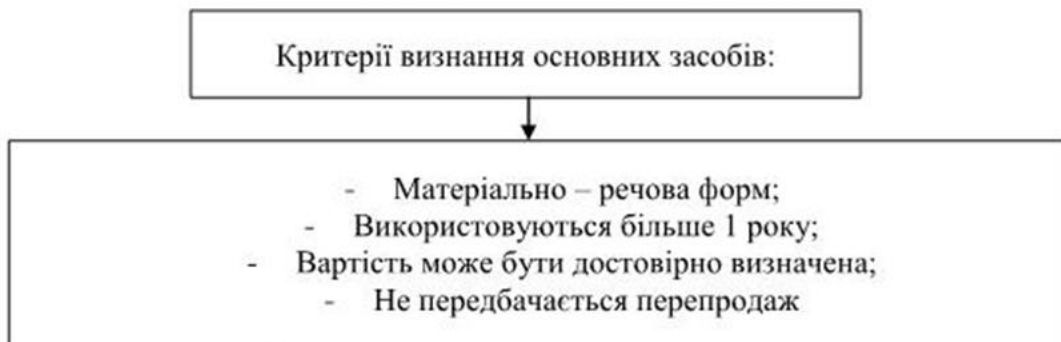

Рис. 1.4 Критерії визнання основних засобів

Сформовано автором самостійно

Одним з питань є проблема складності оцінки основних засобів, яка полягає у виборі вартості, за якою слід їх вимірювати. Традиційним і найбільш розробленим способом оцінки в національній обліковій практиці є відображення основних засобів за первісною вартістю, яка складається з фактичних витрат на їх виробництво і придбання. Проте при оцінці основних засобів в умовах інфляційних процесів, застосування первісної вартості може привести до негативних наслідків. Навіть за умов незмінних цін, потенціал основних засобів не є незмінним, оскільки скорочується строк їх служби, вони стають морально застарілими.

Основними проблемами, що виникають в процесі оцінки за справедливою вартістю основних засобів, є :

1. На сьогодні відсутні методичні основи обґрунтованого визначення вихідної оцінки основних засобів, що є досить важливим.

2. Використання поняття «справедлива вартість» в П(С)БО, оскільки ринкові ціни не можна назвати справедливими, так як вони не

можуть бути одночасно справедливими для двох учасників ринку – продавця і покупця.

3. При виборі об'єктивного методу оцінки основних засобів необхідно мати на увазі, що не існує такої оцінки, яка б задовольняла вимоги всіх без винятку користувачів фінансової звітності. Облік основних засобів повинен здійснюватися відповідно до умов чинного законодавства.

Облік основних засобів на підприємствах складається з таких частин :

- введення в експлуатацію об'єктів основних засобів;
- поліпшення та ремонту об'єктів основних засобів;
- ліквідації об'єктів основних засобів;
- нарахування амортизації основних засобів.

Основні засоби платника податку класифікують у відповідні групи, до яких встановлено мінімально допустимі строки їхньої амортизації. У той же час у фінансовому обліку не встановлено обмежень у термінах амортизації об'єктів. Перелік груп податкового обліку, який наближено до групування в бухгалтерському обліку, наведено у статті 145 ПКУ. Наприклад, транспортні засоби віднесено до групи 5, для яких встановлено мінімальний термін амортизації у 5 років [5]. При цьому платник податку не позбавлений права встановлювати більш тривалий термін експлуатації і, відповідно, амортизації. В останньому варіанті щомісячна сума амортизації зменшується, що призводить до збільшення бази оподаткування. ПКУ більш чітко регулює строки амортизації, ніж це здійснював Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств». Він встановлює мінімальні строки корисного використання для кожної групи основних засобів, містить цілком логічні рекомендації щодо його визначення, але, на нашу думку, вони також є недостатньо конкретними.

Рис. 1.5 Проблеми організації обліку основних засобів

Сформовано автором самостійно

Первісною вартістю основних засобів є вартість, за якою об'єкти зараховуються на баланс підприємств, тобто історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів. Первісна вартість основних засобів залежить від способу їх надходження [14]. Відповідно до бухгалтерського законодавства України можливі такі способи надходження основних засобів (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Оцінка вартості основних засобів

Вартість основних засобів на момент надходження	
Шляхи надходження	Вартість, за якою зараховується на баланс
1 Придбання за кошти	Первісна вартість
2 Самостійне виготовлення (створення)	Первісна вартість (фактична собівартість)
3 Внесок до статутного капіталу	Справедлива вартість, погоджена засновниками (учасниками)
4 Безоплатне отримання	Справедлива вартість
5 Отримання в обмін на подібний об'єкт	Залишкова вартість переданого об'єкта або справедлива вартість

6	Отримання в обмін на неподібний об'єкт	Справедлива вартість переданого об'єкта, збільшена (зменшена) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів
---	--	--

Сформовано автором самостійно

Оцінка основних засобів є одним з ключових моментів облікового відображення наявності та руху необоротного матеріального майна підприємства. Розглядаючи проблему оцінки основних засобів, слід вирішити два основних питань: на який момент її встановлювати і на якому рівні. Оцінка може бути встановлена: на дату придбання (первісна вартість), на поточний момент (відновлювальна вартість) і на майбутнє [15].

Досить важливим напрямком обліку основних засобів є процес їх переоцінки, в якому міжнародні та національні стандарти не містять суттєвих відмінностей, проте в П(С)БО 7 зазначено межу (більше 10%), при якій необхідно проводити переоцінку. Міжнародними стандартами така межа також передбачена, проте вона визначена як така, що «суттєво відрізняється» від балансової вартості. Однак відображення переоцінки основних засобів в обліку потребує подальшого удосконалення, оскільки за МСБО розкриття інформації щодо методів переоцінки основних засобів, суттєвих припущень та ступінь використання ринкових даних або інших методів оцінки справедливої вартості основних засобів є обов'язковим, тоді як діючою національною системою обліку таких вимог не передбачено

Національні і міжнародні стандарти містять деякі відмінності і у методиці нарахування амортизації. Методами нарахування амортизації у П(С)БО і у МСБО є прямолінійний та виробничий. Проте П(С)БО передбачено ще три методи: зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, а МСБО включає в себе метод зменшення залишку. Міжнародні стандарти не містять вичерпного переліку методів амортизації основних засобів, проте в них зазначено, що головне те, щоб використовуваний метод відображав схему за якої підприємство споживає економічну вигоду, отриману від активу.

1.3 Фінансовий аналіз діяльності СФГ Ельдорадо

Діяльність будь-якого підприємства розпочинається з формування матеріально-технічної бази, а саме необоротних активів, зокрема основних засобів, відсутність яких унеможливило б функціонування та ведення поточної господарської діяльності підприємства. Основні відомості про підприємство можна дізнатися з таблиці 1.3 та з рисунка 1.6.

Сільськогосподарське підприємство «СФГ Ельдорадо» займається вирощуванням зернових та технічних культур.

Таблиця 1.3

Основні відомості про СФГ Ельдорадо

№ з/п	Реквізити	Інформація
1	ЄДРПОУ	31120783
2	Адреса	08344, Київська обл., Бориспільський район, село Проців, вул. Польова, буд. 1
3	Номер свідоцтва про реєстрацію	серія А00 № 407926
4	Дата державної реєстрації	22.05.2002
5	Середня кількість працівників	2 100
6	Директор	Антропов Юрій Миколайович
7	Банк, що обслуговує емітента в національній валюті	ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» МФО: 322313 Номер рахунку: 26003000029193

Сформовано автором самостійно

ЗАТВЕРДЖЕНО:завідувач кафедри
обліку та аудитуПашкевич М.С.

(прізвище, ініціали)

«__» _____ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню роботи ступеню **магістра**
(бакалавра, магістра)

Студенту Могила А.А. академічної групи 071М-193-1

(прізвище та ініціали)

(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

спеціалізації «Облік і аудит»

(назва спеціалізації)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему: «Організація та методика обліку, аналізу та контролю операцій з необоротними активами (на прикладі Фермерського господарства «СФГ Ельдорадо»)»

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від 20.11.2020 № 963 - с

Розділ	Зміст	Термін
1	Теоретичні засади обліку, аналізу та контролю операцій з необоротними активами підприємства «СФГ Ельдорадо»	28.09.2020 р.
2	Методика та організація обліку необоротних активів на прикладі «СФГ Ельдорадо»	30.10.2020 р.
3	Аналіз та контроль необоротних активів на прикладі «СФГ Ельдорадо»	30.11.2020 р.

Завдання видано

(підпис керівника)

Макурін А.А.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі 02.09.2020 р.Дата подання до екзаменаційної комісії 02.12.2020 р.

Прийнято до виконання

(підпис)

Могила А.А.

(прізвище, ініціали)

Рисунок 1.6 Основні види діяльності підприємства

Політика підприємства з питань фінансової діяльності є рівноправною та складовою частиною загальної політики та стратегії підприємства. При фінансуванні своєї діяльності підприємство переважно орієнтується на раціональне використання власних коштів, а у разі необхідності підприємство залучає додаткові кошти за найнижчими процентними ставками у визнаних лідерів в сфері банківської діяльності.

Власний капітал підприємства у 2019 році значно збільшився, в цьому підприємство має велику перспективу для подальшого розвитку. В подальшому підприємство планує підвищити рівень ліквідності та достатності робочого капіталу шляхом збільшення продажів, розширення ринків збуту, більш раціональної організації використання власних і залучених фінансових ресурсів, поліпшення результатів комерційної діяльності [16].

Для того, щоб провести аналіз доходів сільськогосподарського підприємства СФГ Ельдорадо для початку необхідно проаналізувати основні показники господарської діяльності даного підприємства.

Ефективність сільськогосподарського виробництва в значній мірі залежить від забезпеченості господарства робочою силою. Найважливішим ресурсом підприємства є його працівники, які цілеспрямовано використовують усі інші ресурси для виробництва продукції. Трудові ресурси – це працездатне населення, яке зайняте у виробництві. Соціальну їх суть становлять люди у певних виробничих умовах, а економічну – робочий час, необхідний для виконання суспільно-корисної праці. Соціальну природу суспільства визначає робоча сила, що реально функціонує в процесі виробництва, це основна частина трудових ресурсів. Крім земельних ресурсів важливе значення для процесу виробництва мають трудові ресурси [17].

У таблиці 1.4 наведено основні показники господарської діяльності підприємства. Розглянуто у динаміці основні показники за 2018 – 2019 роки.

Проаналізовано товарооборот, види доходів, витрати на виробництво, визначено середню вартість оборотних активів, основних засобів, середньооблікову чисельність працівників.

Таблиця 1.4

**Основні показники господарської діяльності підприємства СФГ
Ельдорадо за 2018-2019 роки**

Показники	Одиниці виміру	2018 р.	2019 р.	Відхилення (+, -)	Темп росту, %
Товарооборот					
у поточних цінах	тис.грн	950355	1139281	+188926	119,9
у порівнянних цінах	тис.грн	950355	1139281	+188926	119,9
Доход від реалізації товарів	тис.грн	182082	326277	+144195	179,2
у % до товарообороту	%	19,2	28,6	+9,4	149
Витрати обігу	тис.грн	211067	286615	+75548	135,7
у % до товарообороту	%	22,2	25,2	+3	113,5
Інші операційні доходи	тис.грн	59382	9870	-49512	16,6
Інші операційні витрати	тис.грн	8191	8564	+373	104,6
Прибуток (збиток) від участі в капіталі	тис.грн	0	0	0	0
Прибуток (збиток) від фінансової діяльності	тис.грн	-44161	-27252	16909	61,7
Інші доходи	тис.грн	142417	3683	-138734	2,6
Інші витрати	тис.грн	111155	6788	-104367	6,1
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	тис.грн	9307	10611	+1304	114,01
у % до товарообороту	%	0,9	0,9	0	100
Чистий прибуток (збиток)	тис.грн	7109	7778	+669	109,4
у % до товарообороту	%	0,75	0,68	-0,07	90,6
Середньооблікова чисельність працівників, всього	осіб	1794	2106	+312	117,4
У т.ч. торгово-оперативного персоналу	осіб	85	85	0	100

Продовження таблиці 1.4

Продуктивність праці усіх працівників у порівнянних цінах	тис.грн	101,3	154,6	+53,3	152,6
Продуктивність праці торгово-оперативного персоналу у порівнянних цінах	тис.грн	2137,9	3830,9	+1693	179,2
Фонд оплати праці	тис.грн	17177,7	26950,5	+9772,8	156,9
Середньомісячна заробітна плата	грн.	798	1066,4	+268,4	133,6
Середня вартість основних	тис.грн	80763,5	87727,5	+6964	108,6

засобів						
Середня оборотних активів	вартість	тис.грн	287563,5	301653	+14089,5	

Сформовано автором самостійно

Виходячи із даних таблиці 1.4. можна зробити наступні висновки, що об'єм продажу даного підприємства у 2019 році збільшився на 188926 тис.грн., що на 19,9% більше ніж у попередньому році. Дохід від реалізації також має тенденцію збільшення, а саме на 79,2 %, у порівнянні із минулим роком. У звітному році як і у попередньому підприємство мало збитки від фінансової діяльності в розмірі відповідно 44161 тис.грн і 27252 тис.грн. В підсумку, як результат, достатня ефективність діяльності у 2018 році, підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 7109 тис.грн., але у 2019 році цей показник збільшився і склав 7778 тис.грн, що на 669 тис.грн. більше ніж у попередньому році.

Також у 2019 році на підприємстві спостерігається підвищення ефективності управління трудовими ресурсами про це свідчить збільшення продуктивності праці на 52,6 %, це у свою чергу пов'язано зі збільшенням середньооблікової чисельності працівників на 312 осіб і збільшенням середньомісячної заробітної плати на 33,6 %.

Спостерігається значне зниження інших доходів та витрат у порівнянні з минулим роком, а саме зменшення доходів на 138734 тис. грн і витрат на 104367 тис. грн. Але збільшується прибуток від звичайної діяльності до оподаткування, якщо у 2018 році цей показник складав 9307 тис. грн., то вже у звітному році 10611 тис. грн., темп росту склав 14,01 %. Інші операційні доходи та витрати мають певну неоднорідність, інші операційні доходи у 2010 склали 59382 тис. грн., а у 2019 9870 тис. грн, тобто відбулося зниження на 49512 тис грн.

Таким чином, можна зробити висновок, що в цілому управління господарською діяльністю підприємства у 2019 році у порівнянні з попереднім має тенденцію підвищення.

Проведемо оцінку ймовірності банкрутства підприємства за допомогою вітчизняних та зарубіжних моделей на прикладі діючого підприємства СФГ «Ельдорадо», інформації з аналізу представлена у таблиці 1.5 та таблиці 1.6

Таблиця 1.5

Показник імовірності банкрутства Е. Альтмана: Розрахунок

Показник	Вага	Формула	2017	2018	2019
X1	1,2	робочий капітал/загальна вартість активів	0,032856	0,065654	0,120835
X2	1,4	нерозподілений прибуток/загальна вартість активів	0,095513	0,153046	0,233012
X3	3,3	операційний прибуток/загальна вартість активів	0,597821	0,431694	0,558275
X4	0,6	ринкова вартість акцій/заборгованість	0	0	0
X5	0,999	чистий дохід (виручка) від реалізації/загальна вартість активів	2,861593	2,396903	2,412434
		Z=	5,00468	4,11214	4,72354

Сформовано автором самостійно

Результативний показник ймовірності банкрутства підприємства за моделі Спрінгейта за всі досліджувані періоди (3,53; 2,77; 3,40) за 2017, 2018 та 2019 роки відповідно) знаходяться значно вище значення 2,45 (мінімальна ймовірність банкрутства).

Сигналом до цього служить виникнення у фірми маркетингових проблем або поява в неї нових маркетингових можливостей. У ринкових умовах наявність у фірми маркетингових проблем і можливостей порозумівається змінами факторів зовнішньої мікро і макро маркетингового середовища [18,19].

Таблиця 1.6

Моделі імовірності банкрутства Спрінгейта: Розрахунок

Показик	Вага	Формула	2017	2018	2019
X1	1,03	робочий капітал/загальна вартість активів	0,03285	0,06565	0,12083
X2	3,07	прибуток до сплати податків і відсотків/загальна вартість активів	0,59782	0,43169	0,55827
X3	0,66	прибуток до сплати податків/короткострокові зобов'язання	0,7897	0,63686	0,89869
X4	0,4	обсяг продажів/загальна вартість активів	2,86159	2,39690	2,41243
		Z=	3,53499	2,77201	3,39647

Сформовано автором самостійно

Таким чином, підприємству банкрутство не загрожує. Підприємство продемонструвало надзвичайно позитивні значення кожного коефіцієнту відповідної моделі та в результаті, низьку ймовірність банкрутства. Використання декількох моделей визначення ймовірності банкрутства підприємства сприяє більш комплексній та достовірній оцінці ризиків. У таблиці 1.7 наведено склад і структуру товарної продукції досліджуваного підприємства.

Таблиця 1.7

Склад і структуру товарної продукції

Види продукції	2017		2018		2019	
	Виручка від реалізації, тис. грн	Питома вага, %	Виручка від реалізації, тис. грн	Питома вага, %	Виручка від реалізації, тис. грн	Питома вага, %
Продукція	89605	97	58182	97	74525	93

рослинництва						
Зернові	85437	92	32969	55	65496	83
Кукурудза	65838	71	24062	40	53927	68
Соняшник	710	10	672	9	1800	20
Ріпак	-	-	77	0,1	80	0,1
Усього по підприємстві	241590	100	115962	100	195828	100

Сформовано автором самостійно

Господарство вузькоспеціалізоване, так як в структурі товарної продукції - кукурудза та ріпак займає в середньому за три роки - 63,9%. Виручка від реалізації продукції в 2019 році зменшилась проти 2017 року на 15,6% в основному за рахунок зменшення посівних площ соняшнику і ріпаку. В цілому, слід зазначити, що спеціалізація, яка фактично склалася в господарстві відповідає запланованій та природно - кліматичним умовам. Враховуючи те, що процес виробництва неможливий без використання основних засобів, з'ясуємо наскільки господарство забезпечене цими засобами і як ефективно вони використовуються за допомогою даних таблиці 1.8

Таблиця 1.8

Забезпеченість основними засобами та ефективність їх використання

Показники	2017	2018	2019	2019 до 2017
Вартість основних засобів	4404	3844	8038	3634
Фондозабезпеченість	44,5	40,8	87,2	42,7
Фондоозброєність	43,6	35,3	79,6	36
Фондовіддача	4,87	5,32	2,65	-2,22

Сформовано автором самостійно

Розрахунки таблиці 1.9. показали, що фондозабезпеченість виробництва в СФГ Ельдорадо у 2019 р. порівняно з 2017 р. зросла на 42,7тис. грн. Це можна пояснити за рахунок покупки нової техніки. Із ростом фондозабезпеченості на 95,9% (майже в два рази), фондоозброєність зростає в 1,8 рази.

Це означає, що основні засоби використовуються гірше ніж у 2017 і 2018 роках. Необхідно звернути увагу на те, що в розрахунках не враховується техніка орендована на суму – 22792,5 тис. грн.

Рентабельність є важливим результативним показником економічної ефективності сільськогосподарського виробництва, який показує прибутковість підприємства, галузі, чи певного виду продукції, або їх збитковість. Показники рівня рентабельності представлено в табл. 1.9.

Таблиця 1.9

Рівень рентабельності виробництва основних видів продукції

Види продукції	2018			
	Виручка	Собівартість	Прибуток/Збиток	Рентабельність
Всього по господарству	59975	58380	12228	21
Кукурудза	24062	14112	9950	71
Пшениця	8863	6508	2354	35
Соняшник	8182	5011	3171	53
Соя	672	360	312	86
Види продукції	2019			
	Виручка	Собівартість	Прибуток/Збиток	Рентабельність
Всього по господарству	79625	52800	26825	49
Кукурудза	53923	32200	27723	86
Пшениця	11572	8300	3273	39
Соняшник	3585	1900	1685	88
Соя	1480	780	700	89

Сформовано автором самостійно

Аналізуючи рівень рентабельності культур можна зробити висновки, що всі культури, які вирощуються в господарстві рентабельні, так найвищий рівень рентабельності по сої – 89,8%. Господарство в цілому 57 рентабельне – рівень рентабельності складає - 49,8%, що вище проти минулого року на 28,9%.

Висновки до розділу 1

Завдяки дослідженню теоретичних засад обліку, аналізу по операціям з необоротними активами виокремлено особливості функціонування

Сільськогосподарського підприємства СФГ Ельдорадо у сучасних умовах господарювання та використання необоротних активів у процесі діяльності:

1. Проведено аналіз трактування поняття «необоротні активи» з точки зору нормативно – правових документів та провідних вчених. Встановлено, що до необоротних активів відносять основні засоби; інші необоротні матеріальні активи; нематеріальні активи; капітальні інвестиції тощо.

2. Дослідивши класифікацію і склад необоротних активів, пропонуємо ознаку “за основними функціональними видами” перейменувати у “напрямок використання” та класифікувати необоротні активи на матеріальні та нематеріальні активи, виходячи з їх матеріальної форми. Для цілей бухгалтерського обліку та складання фінансово звітності групувати такі активи за наступними статтями балансу, а саме: матеріальні активи, нематеріальні активи та фінансові активи.

3. Дослідивши законодавче регулювання бухгалтерського обліку необоротних активів у різних країнах світу проаналізовано основні підходи до облікового відображення, це дозволило зробити уніфіковані критерії визнання засобу праці.

4. Розглянуто основні проблеми з організації обліку основних засобів. Виокремлено три основні напрями проблем, а саме: організація ведення обліку; технологія ведення обліку та документування операцій з необоротними активами й основними засобами.

5. Проаналізовано основні підходи зарахування на баланс підприємства основних засобів. Тобто сформовано основні операції при яких варто застосовувати певні підходи до оцінки вартості основних засобів при відображенні їх в обліку та у фінансовій звітності.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПРИКЛАДІ «СФГ ЕЛЬДОРАДО»

2.1 Організація облікового процесу на підприємстві СФГ Ельдорадо

Від раціональної організації бухгалтерського обліку залежить можливість отримання та надання зацікавленим користувачам всієї необхідної інформації. Рівень виконання завдань бухгалтерського обліку передусім залежить від його організації. Раціональна організація бухгалтерського обліку має суттєве значення для задоволення потреб управлінського персоналу в інформації, яка є підставою для пошуку шляхів підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання, забезпечує збереження майна власника та достовірне визначення результатів діяльності [21].

Організація обліку полягає в практичному застосуванні методів обліку в умовах конкретного підприємства, документації господарських операцій, подвійному їх записі, введенні рахунків поточного обліку, оцінці та калькуляції собівартості продукції, інвентаризації та складанні балансу і звітності. Організація бухгалтерського обліку – це політика власників засобів виробництва щодо ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, зміст якої різний в суспільно-економічних формаціях. Вона передбачає налагодження системи бухгалтерського обліку певного суб'єкта господарювання для забезпечення формування і надання облікової інформації відповідним користувачам. Ефективність організації бухгалтерського обліку проявляється у своєчасності формування інформації про фінансовий стан суб'єкта господарювання, її достовірності та доступності для зацікавлених користувачів.

Шмигель А.Д. [22] виокремлює наступні обліково-економічні завдання в даній підсистемі:

- а) облік і контроль наявності, руху, використання необоротних матеріальних активів;
- б) облік зносу необоротних матеріальних активів і амортизації;
- в) облік ремонтів необоротних матеріальних активів;
- г) організація роботи облікового апарату.

Перераховані обліково-економічні завдання слід розглядати як об'єкти організації створення і функціонування підсистеми. Організація обліку необоротних матеріальних активів – це процес вибору і впорядкування способів та прийомів збору, обробки та надання достовірної і своєчасної вихідної інформації про наявність, рух, стан і використання наявних на підприємстві необоротних матеріальних активів для прийняття необхідних управлінських рішень [23].

Організація обліку необоротних матеріальних активів повинна бути цілісною єдиною системою взаємопов'язаних, взаємоузгоджених способів і методів обліку, які охоплюють увесь комплекс облікових процедур з виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації, тому основними шляхами її удосконалення можуть бути:

- вибір оптимального складу та обсягу бухгалтерської інформації, яка забезпечить реалізацію завдань, поставлених перед обліком основних засобів;
- розробка та впровадження удосконалених форм носіїв облікової інформації, які мають високий рівень інформативності;
- розробка та впровадження раціональних схем документообігу, що дозволять із мінімальними затратами трудових, матеріальних та фінансових ресурсів забезпечити своєчасне виконання поставлених завдань.

Аналіз структури первинних документів і облікових регістрів з обліку основних засобів, запроваджених нормативними документами, показав, що, з одного боку, вони містять застарілі показники, які не формують підсумкової, узагальнюючої інформації, а з іншого – у них відсутні

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 67 с., 12 рис., 22 табл., 44 джерела.

ОБЛІК, АУДИТ, НЕОБОРОТНІ АКТИВИ, АМОРТИЗАЦІЯ, УТРИМАННЯ, ПОЛІПШЕННЯ, ЗНОС, ОСНОВНІ ЗАСОБИ

Предметом дослідження є теоретичні, організаційні та методичні питання аналізу та контролю необоротних матеріальних активів підприємства.

Об'єкт дослідження – господарські операції з необоротними активами на сільськогосподарському підприємстві СФГ Ельдорадо

Метою даної дипломної роботи є дослідження теоретичних та удосконалення практичних аспектів обліку, аналізу й контролю необоротних активів на прикладі базового підприємства.

Одержані результати та їх новизна полягає у теоретичному обґрунтуванні нового способу розв'язання наукової проблеми, яка відображається у невідповідності сучасного стану розвитку теорії, методики і організації аналізу та контролю необоротних матеріальних активів підприємства умовам ефективного використання цих активів на підприємстві. В процесі роботи було уточнено класифікацію необоротних активів на підприємстві. Узагальнено основні критерії визнання майна підприємства у розрізі необоротних активів. Виокремлено основні проблеми з організації обліку основних засобів. Запропоновано новий підхід до складання облікової політики, яка в подальшому впливає на ведення обліку необоротних активів на підприємстві. Відображено основні пропозиції щодо поліпшення даних з відображення у типових формах документів

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій, що спрямовані на вдосконалення чинної методики бухгалтерського обліку, аналізу та контролю необоротних активів, що сприятиме підвищенню ефективності прийняття управлінських рішень.

показники, необхідні для складання звітності в умовах застосування П(С)БО 7 «Основні засоби», тому носії інформації з обліку основних засобів потребують удосконалення як щодо складу, так і щодо змісту [24]. Тому на рисунку 2.1 продемонстровано фактори що впливають на організацію бухгалтерського обліку основних засобів, та її завдання.

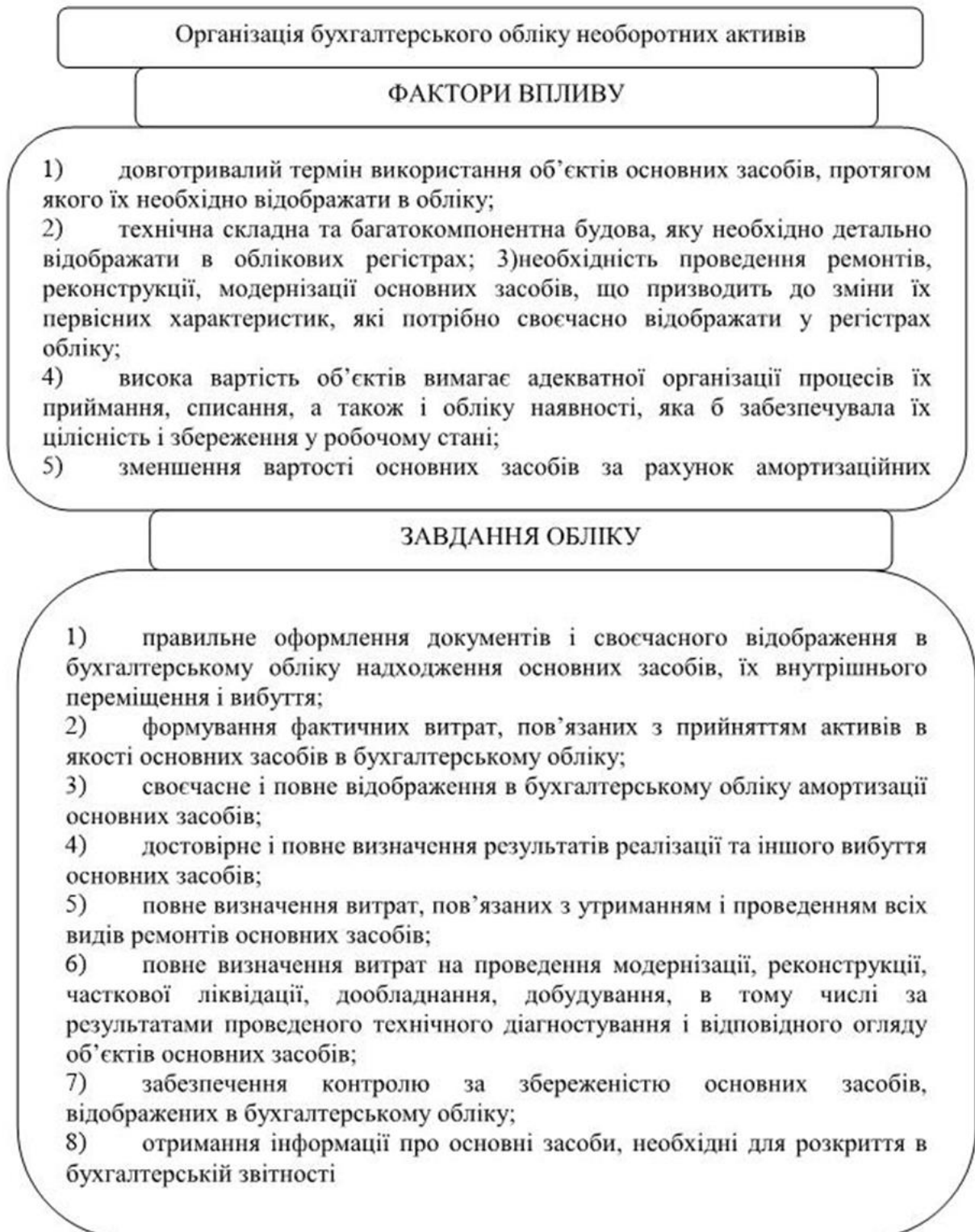

Рис. 2.1. Фактори, що впливають на організацію бухгалтерського обліку основних засобів, та її завдання

У наказі про облікову політику відображаються методи, принципи та процедури обліку, які підприємства повинні обрати самостійно із запропонованих на вибір нормами П(С)БО. Підприємство визначає в наказі засади облікової політики, виходячи з особливостей своєї діяльності. До створення наказу про облікову політику необхідно залучити не тільки бухгалтерів, але і юристів, технологів, економістів [25]. І тоді цей наказ стане не тільки керівництвом до дій для працівників бухгалтерії, а і базою для побудови системи обліку підприємства як джерела прийняття оптимальних управлінських рішень щодо розвитку підприємства в цілому.

Зазвичай виокремлюються чотири елементи облікової політики підприємства щодо основних засобів:

- 1) встановлення терміну корисного використання основних засобів;
- 2) вибір методу нарахування амортизації; переоцінка основних засобів;
- 3) визначення вартісних ознак предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів.

Крім того, на нашу думку, слід конкретно визначити наступні елементи облікової політики щодо необоротних активів, зокрема основних засобів (рис. 2.2).

Положення (наказ про облікову політику підприємства)

Елементи облікової політики основних засобів:

- одиниці обліку;
- класифікація основних засобів;
- ліквідаційна вартість;
- строки корисного використання;
- метод амортизації;
- вартісна межа віднесення об'єктів до основних засобів і малоцінних необоротних матеріальних активів;
- умови збільшення первісної вартості;
- первинні документи з обліку необоротних активів і графік документообороту;
- перелік дій матеріально відповідальних осіб;
- субрахунки та аналітичні рахунки, необхідні для відображення в обліку операцій з основними засобами;

Рис. 2.2 Елементи облікової політики основних засобів

Положення облікової політики щодо основних засобів включає декілька ключових моментів, а саме встановлення підприємством: тривалості операційного циклу, межі, що розділяє основні засоби і малоцінні необоротні матеріальні активи; термінів використання і визначення ліквідаційної вартості кожного об'єкта основних засобів; оптимальної амортизаційної політики [26].

2.2 Документальне оформлення операцій з необоротними активами

Документальне оформлення операцій з надходження, внутрішнього переміщення та вибуття основних засобів (далі ОЗ) проводиться на підставі первинних документів. Мета такого обліку полягає у необхідності узагальнення, опрацювання даних про рух ОЗ з метою прийняття оперативних рішень в системі управління ОЗ та уникаючи втрат. Первинні документи перелічені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Первинні документи по операціям з основними засобами

№	Наказ № 352	Порядок № 818
1	Акт приймання – передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів ф. № ОЗ - 1	Акт введення в експлуатацію основних засобів
		Акт приймання – передачі основних засобів
		Акт внутрішнього переміщення основних засобів
2	Акт приймання – здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів ф № ОЗ -2	Акт передачі на ремонт, реконструкцію та модернізацію основних засобів
		Акт приймання відремонтованих, реконструйованих та модернізованих основних засобів
3	Акт списання основних засобів ф. № ОЗ - 3	Акт списання основних засобів (часткової ліквідації)
		Акт списання групи основних засобів
4	Акт списання автотранспортних засобів ф. № ОЗ - 3	Акт списання транспортних засобів
		Акт списання вилучених документів з бібліотечного фонду
5	Інвентарна картка обліку основних засобів ф. ОЗ - 6	Інвентарна картка обліку об'єкта основних засобів
		Інвентарна картка групового обліку основних засобів
		Інвентарна картка обліку тварин і багаторічних

		насаджень
6	-	Акт переоцінки основних засобів

Сформовано автором на основі [27,28,29]

Кожному об'єкту присвоюють інвентарний номер. Це роблять для індивідуального обліку. Цей номер можна написати на об'єкті фарбою, прикріпити металевий жетон з номером та інше.

Протягом використання цього об'єкту в господарстві інвентарний номер є збереженим за ним і вказаний у первинних документах, які пов'язані з наявністю, переміщенням та ремонту ОЗ. Також цей номер не може бути переданий іншому об'єкту, навіть після вибуття ОЗ.

Для обліку основних засобів використовують шифрування об'єктів і їх груп. Це дає змогу зробити облік ОЗ систематичним, але за умови правильного вибору способу шифрування [30].

Первинний облік ОЗ здійснюється у певній послідовності: на основі спостереження певної події чи явища та її/ його оцінці в натуральному та вартісному вимірі забезпечується відображення отриманих даних у вищеперерахованих документах рис. 2.2

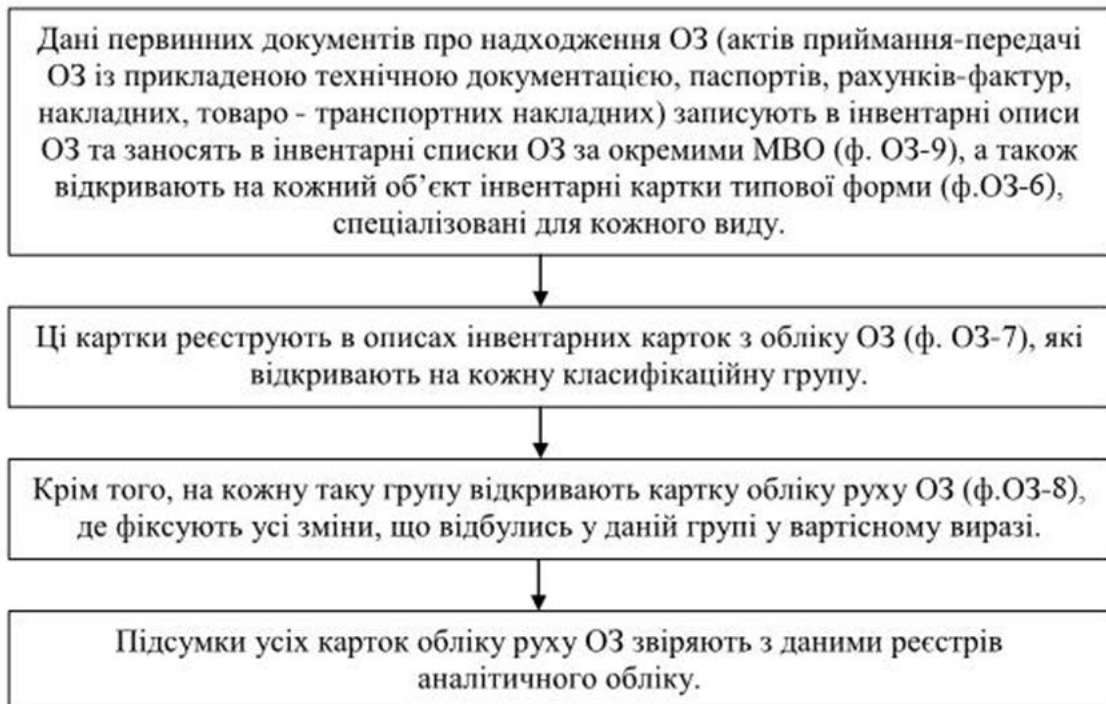

Рис. 2.2 Послідовність ведення обліку основних засобів

Сформовано автором самостійно

Первинні форми для відображення нарахованих амортизаційних відрахувань на практиці вже давно не використовуються та не відображають даних, які реально потрібні тій чи іншій господарській одиниці для оперативного управління відновленням засобів праці, потребують оновлення та впровадження у практику вітчизняного обліку кардинально оновлених форм. Зокрема у такій документації слід відображати графу, що буде контролювати термін корисного використання об'єкта ОЗ, його справність, придатність [31].

Процес поповнення підприємством своїх основних засобів з метою збільшення виробничих потужностей, заміни зношених об'єктів новими називається надходженням об'єктів основних засобів. Порядок відображення в бухгалтерському обліку надходження основних засобів залежить від того, яким чином вони були придбані. На рисунку 2.3 наведено основні операції з основними засобами.

Основні операції з основними засобами які відображаються в обліку	
1.	Надходження основних засобів: придбання за кошти у юридичних та фізичних осіб, самостійне виготовлення (створення), внесок до статутного капіталу, безоплатне отримання, обмін на подібний чи неподібний об'єкт, виявлення надлишків
2.	Амортизація основних засобів
3.	Відновлення основних засобів: ремонт (поточний/капітальний), поліпшення, модернізація, реконструкція, добудова, дообладнання.
4.	Переоцінка основних засобів (дооцінка/уцінка)
5.	Вибуття основних засобів: реалізація, ліквідація, безоплатна передача, нестача

Рис. 2.3. Господарські операції з основними засобами

Оцінка активів є важливою частиною бухгалтерського обліку, оскільки наявність ряду концепцій вартісного вимірювання об'єктів дозволяє вільно

тракувати ключові поняття обліку. Оцінка необоротних активів – це грошове вираження первісної (облікової, інвентарної) вартості об'єктів, які згодом будуть відображатися в бухгалтерському обліку в якості основних засобів. До проблемних питань, пов'язаних з оцінкою основних засобів належать: неврегульованість понять справедливої, залишкової та балансової вартості законодавством України, розбіжності при віднесенні витрат до первісної вартості активів у бухгалтерському та податковому обліку тощо, які порушують об'єктивність бухгалтерської інформації. Визначення єдиних принципів оцінки основних засобів у масштабах країни дасть змогу порівнювати показники однорідних засобів різних галузей народного господарства, робити їх узагальнення [32].

Важливість оцінки основних засобів не можливо перебільшити, неправильне визначення вартості основних засобів може спричинити негативні наслідки для суб'єкта господарювання:

1. викривлення інформації в балансі про вартість основних засобів та їх співвідношення з оборотними засобами;
2. неточне обчислення сум зносу, а, відповідно, і собівартості виготовленої за їх допомогою продукції;
3. неправильних розрахунків суми амортизаційних відрахувань для їх відновлення;
4. перекручення показників прибутковості та рентабельності підприємства, об'єктивної характеристики ефективності виробництва.

Складський кількісний облік обладнання в розрізі номенклатурних позицій і складів ведеться на рахунках плану рахунків бухгалтерського обліку: 1521 «Придбання основних засобів»; 1531 «Придбання інших необоротних активів». Вибір рахунка обліку проводиться в момент оформлення операції придбання обладнання вручну або заповнюється автоматично у відповідності зі значенням заданим для відповідного виду номенклатури в реєстрі відомостей «Рахунки обліку номенклатури» [33].

Надходження комплектуючих на склад підприємства реєструється документом «Надходження товарів і послуг» з видом операції «Обладнання» (рис. 2.4).

Номенклатура	Количество	Ед.	К.	Цена	Сумма	% НДС	Сумма НДС	Всего	Счет учета
Монитор Samsung	1,000	шт	1,000	1,999.00	1,999.00	20%	399.80	2,398.80	1521
Системный бл.	1,000	шт	1,000	5,000.00	5,000.00	20%	1,000.00	6,000.00	1521
Мышь компьютерная	1,000	шт	1,000	87.00	87.00	20%	17.40	104.40	1521
Клавиатура Logitech	1,000	шт	1,000	469.00	469.00	20%	93.80	562.80	1521

Рис. 2.4. Документ «Надходження товарів і послуг» з видом операції «Обладнання»

Передача обладнання в монтаж реєструється документом «Передача обладнання в монтаж» (рис. 2.5). У шапці документа зазначаються об'єкт будівництва і стаття витрат (використовується для групування витрат, віднесених на об'єкт будівництва), на яких накопичуватимуться витрати на створення ОЗ. Таблична частина документа заповнюється обладнанням, переданим в монтаж.

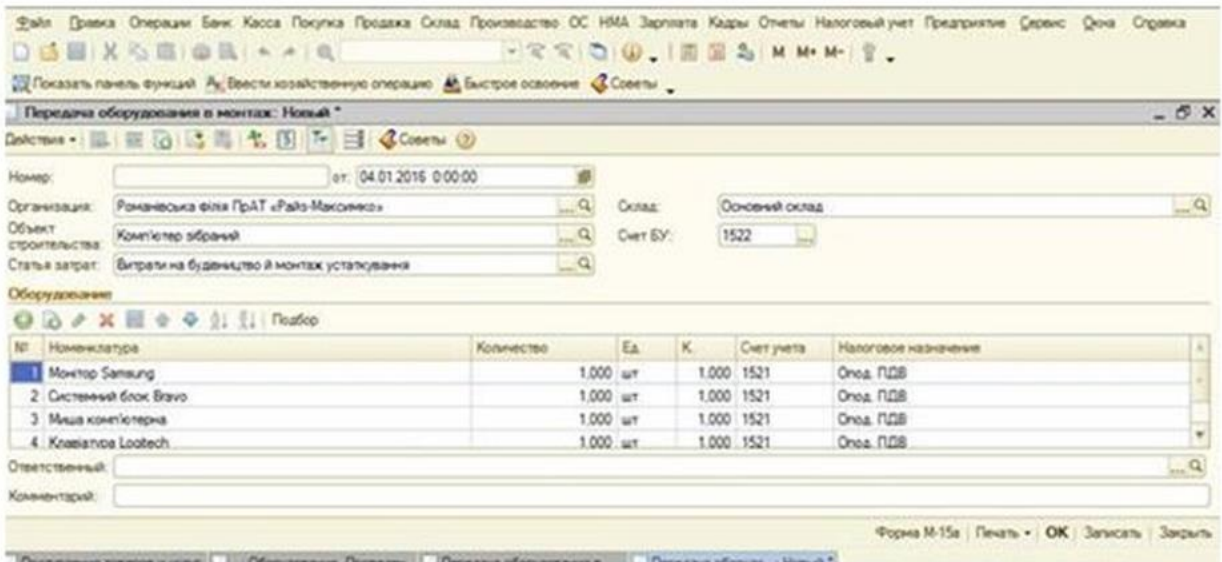

Рис. 2.5 Документ «передача обладнання в монтаж»

Найменування об'єкта будівництва зручно ввести таке ж, як і у основного засобу, за яким акумулюються витрати. Це полегшить його пошук і підвищить наочність аналітичної інформації. Облік витрат на формування вартості майбутніх необоротних активів у розрізі об'єктів будівництва і статей витрат ведеться на рахунках плану рахунків бухгалтерського обліку:

151 «Капітальне будівництво»;

1522 «Виготовлення основних засобів»;

1532 «Виготовлення інших необоротних матеріальних активів».

2.3 Синтетичний та аналітичний облік необоротних активів

Підприємство може купити засоби праці в інших господарств, отримати у вигляді внеску учасника в зареєстрований капітал, виготовити ОЗ власними силами і коштами, обміняти на інше майно та отримати задурно [34]. У таблиці 2. 2 наведено облік надходження основних засобів.

Таблиця 2.2

Облік надходження основних засобів на підприємстві СФГ Ельдорадо

№ п/п	Зміст господарських операцій	Дебет	Кредит
-------	------------------------------	-------	--------

1.	Відображення внеску учасника до статутного капіталу у вигляді об'єкта основних засобів	10	46
2.	Відображення вартості безоплатно одержаних основних засобів	10	424
3.	Оприбуткування раніше не врахованих на балансі основних засобів, виявлених під час інвентаризації	10	746
5.	Відображення результатів дооцінки основних засобів	10	411
6.	Введено придбані основні засоби згідно акту в експлуатацію	10	15
7.	Відображено дохід у сумі нарахованої амортизації по безоплатно одержаних основних засобів	424	745
8.	Одержані пені, штрафи, неустойки від інших підприємств у вигляді основних засобів	10	715
9.	Оприбутковано лишки основних засобів, виявлених в результаті інвентаризації	10	746

Сформовано автором самостійно

Для попередження передчасного вибуття, забезпечення експлуатаційної і ефективності використання та запобігання достроковому зношенню основні засоби підлягають періодичним ремонтам.

Приймання завершених робіт з ремонту та поліпшення основних засобів (модернізація, добудування, реконструкція тощо) оформлюється Актом приймання-здавання відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів.

Бухгалтерський облік втрат на ремонт, модернізацію, реконструкцію та інші поліпшення основних засобів регламентується П(С)БО 7 «Основні засоби», згідно з яким дані витрати поділяються на дві групи. У таблиці 2.3 наведено витрати на поліпшення та утримання основних засобів при підрядному способі [35].

Таблиця 2.3

Облік з ремонту основних засобів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
Витрати на поліпшення та утримання основних засобів при підрядному способі			

1.	Відображення витрат з реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання об'єктів основних засобів	152	63
	Сума ПДВ	64	63
	Зарахування витрат після завершення реконструкції на збільшення первісної вартості основних засобів	10	152
2.	Витрати на обслуговування та ремонт, які здійснені для забезпечення майбутніх економічних вигод первісно очікуваних від використання:		
	а) основних засобів виробничого призначення	23	63
	б) основних засобів, що забезпечують збут продукції	93	63
	в) основних засобів загальногосподарського призначення	92	63
	г) відображення суми ПДВ	641	63

Сформовано автором самостійно

До технічних паспортів, інвентарних карток або інших реєстрів аналітичного обліку відповідних об'єктів основних засобів заносяться дані про змінені техніко-економічні характеристики (вартість, потужність, площу тощо) у результаті їх поліпшення [36].

При підрядному способі проведення робіт підприємство укладає договір на проведення ремонту. Об'єкти здаються підрядчику за нарядами - замовленнями. Після закінчення ремонту підрядник виписує рахунок-фактур. При одержанні відремонтованих основних засобів складають Акт приймання-здавання відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів. У таблиці 2.4 наведено вибуття основних засобів

Таблиця 2.4

Вибуття основних засобів

№ п/п	Зміст операції	Кореспонденція	
		Дебет	Кредит
1.	Відображено ліквідацію об'єкта основних засобів:		
	- на суму зносу об'єкта	131	10
	- на суму залишкової вартості	976	10
2.	Відображено витрати, пов'язані з ліквідацією об'єкта основних засобів:	976	661
	- на оплату праці працівників, зайнятих демонтажем і ліквідацією об'єкта;		
	- послуги сторонньої організації	976	685

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1_ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ОПЕРАЦІЙ З НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА «СФГ ЕЛЬДОРАДО»	8
1.1 Економічний зміст, склад і класифікація необоротних активів.....	8
1.2 Проблеми правове регулювання обліку і контролю необоротних активів.....	14
1.3 Фінансовий аналіз діяльності СФГ Ельдорадо	19
Висновки до розділу 1	26
РОЗДІЛ 2_МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПРИКЛАДІ «СФГ ЕЛЬДОРАДО»	28
2.1 Організація облікового процесу на підприємстві СФГ Ельдорадо	28
2.2 Документальне оформлення операцій з необоротними активами.....	32
2.3 Синтетичний та аналітичний облік необоротних активів	37
2.4 Напрями удосконалення методики та організації обліку необоротних активів.....	42
Висновки до розділу 2	46
РОЗДІЛ 3_АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПРИКЛАДІ СФГ ЕЛЬДОРАДО	47
3.1 Основні напрями аналізу необоротних активів	47
3.2 Методичні аспекти контролю необоротних активів підприємства	53
3.3 Напрями вдосконалення контролю по необоротним активам	58
Висновки до розділу 3	62
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	65
ДОДАТКИ	68

3.	Відображено ПДВ за послугами сторонньої організації	641	685
4.	Оприбутковано металобрухт, отриманий від ліквідації об'єкта	209	746
5.	Відображено фінансовий результат	746 793	793 976
6.	Відображено збиток від ліквідації основного засобу	442	793

Сформовано автором самостійно

Рішення про ліквідацію засобів праці підприємство приймає у випадку, коли вони перестають виконувати свої функції, не приносять суб'єкту господарювання користі, несправні та не підлягають відновленню або ж від використання яких останній не отримує доходу, оскільки обладнання може бути застарілим і продукція, яка випускається за допомогою нього перестає бути конкурентоспроможною [37]. Щоб здійснити ліквідацію керівник підприємства створює ліквідаційну комісію та видає відповідний наказ. Бувають випадки, що для проведення ліквідації слід залучити експертну комісію та оплатити її послуги. Витрати на оплату цих послуг слід віднести на витрати, пов'язані з ліквідацією даного об'єкта. Зазвичай у ході ліквідації та розбирання об'єкта можна отримати матеріальні цінності, які слід оприбуткувати у складі запасів. У таблиці 2.5 наведено основні операції з переоцінки основних засобів

Таблиця 2.5

Переоцінка основних засобів

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
На дату проведення першої переоцінки			
1	Відображення збільшення первісної вартості автомобіля на суму переоцінки балансової вартості та амортизації	105	423
2	Відображено дооцінку накопиченої амортизації	423	131
На дату проведення другої переоцінки			
3	Відображено зменшення додаткового капіталу на суму уцінки балансової вартості	423	105
4	Відображено уцінку амортизації	131	105
Уцінка основних засобів			
7	Відображено результати першої	131	10

	уцінки основних засобів		
8	Відображено результати уцінки основних засобів, раніше дооцінки їх	131	10
9	Відображено результати дооцінки основних засобів, раніше уцінених	10	746

Сформовано автором самостійно

Переоцінена сума первісної вартості та зносу об'єкта основних засобів визначається діленням справедливої вартості об'єкту, який переоцінюється, на його залишкову вартість. Проведення переоцінки залежить від коливань справедливої (реальної) вартості основних засобів. Подальша переоцінка об'єкту є необов'язною, якщо його справедлива вартість суттєво відрізняється від балансової вартості [38].

В процесі експлуатації та під впливом часу основні засоби поступово зношуються, в результаті зменшується реальна балансова вартість основних засобів. Амортизація – це систематичний розподіл вартості, яка амортизується, протягом строку корисного використання активу. Знос основних засобів – сума амортизації об'єкта основних засобів, накопичена з початку строку їх корисного використання [30]. Строк корисної експлуатації основних засобів – це період, протягом якого підприємство передбачає використовувати відповідний об'єкт, або кількість одиниць продукції (послуг), яку підприємство очікує отримати від його використання. У таблиці 2.8 наведено відображення операцій по зносу основних засобів.

Таблиця 2.6

Знос основних засобів

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Нарахована амортизація (знос) на об'єкти основних засобів та інших необоротних активів: - виробничого призначення - загальновиробничого призначення - адміністративного призначення - ОЗ, що забезпечують збут продукції - ОЗ, що використовуються на будівництві та реконструкції основних засобів	23	13
		91	13
		92	13
		93	13
		15	13
2	Списано суму зносу по вибулих основних засобах	13	10

Сформовано автором самостійно

Підприємство має право самостійно обирати метод нарахування амортизації, який він буде використовувати, але повинен зазначити про це в Наказі про облікову політику [31].

2.4 Напрями удосконалення методики та організації обліку необоротних активів

Слід зазначити, що порівняння нормативно-правового забезпечення ведення бухгалтерського та податкового обліку в Україні, МСФЗ та підходів фахівців з обліку виявило відсутність чіткого визначення поняття «поліпшення» з єдиною класифікацією видів поліпшення у різних регламентуючих документах. Це викликає незгодженість між П(С)БО та податковим законодавством України, а також гальмує адаптацію національних положень обліку і звітності до міжнародних стандартів. Для ліквідації зазначених розбіжностей потрібно ініціювати внесення до П(С)БО 7 і податкового законодавства України визначення поліпшення основних засобів як комплексу заходів, які спрямовані на збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання таких об'єктів. На рисунку 2.5 наведено оптимізаційний механізм обліку основних засобів на

підприємстві

Рис. 2.5 Оптимізаційний механізм обліку основних засобів на підприємстві

Сформовано автором на основі [39]

На основі проведених досліджень організації системи бухгалтерського обліку можна підсумувати вище викладені теоретичні підходи до вибору і формування облікової політики підприємства. На нашу думку, необхідно узагальнити в табл. 2.7 з урахуванням розробленої облікової політики для підприємств. Структура наказу враховує чотири рівні елементів облікової політики та галузеві особливості підприємств. Формування облікової політики можна розкрити через чотирьохрівневу структуру елементів системи бухгалтерського обліку з урахуванням вимог системи управління

Таблиця 2.7

Структура наказу облікової політики

Відповідний рівень	Складові елементи
Управлінський	Система фінансових показників
	Система нефінансових показників
	Система прогнозних стратегічних показників
	Бюджетування
	Контроль за ресурсами
Технічний	Документообіг
	Первинний облік
Методологічний	Інвентаризація
	Оцінка
	Податковий облік
	Бухгалтерський облік
	Управлінський облік
	Основні засоби
	Нематеріальні активи
	Запаси
	Біологічні активи
	Дебіторська заборгованість
	Зобов'язання
	Інші активи та зобов'язання
	Організаційний
Повноваження на підпис документів	

Таку структуру можна пояснити тим, що облікова політика підприємства повинна формуватися під запити управлінської системи, тобто управлінський рівень є первинним. Сформувавши управлінський рівень, підприємство формує технічний, методологічний, організаційний рівні. Вважаємо, що відповідна структура наказу про облікову політику не задовольняє вимоги управління. Відповідно сучасні підприємства використовують подібну методику процесу формування облікової політики, починаючи з організаційних питань, визначення відповідальності працівників бухгалтерії у сфері організації бухгалтерського обліку і завершуючи визначенням технічного забезпечення та первинного обліку.

Тому, на нашу думку, структура наказу про облікову політику для СФГ Ельдорадо повинна відповідати табл. 2.7. Процес формування наказу про облікову політику можна узагальнити на наступному рис. 2.6.

Рис. 2.6. Етапи формування наказу про облікову політику

На нашу думку, сформована структура наказу про облікову політику підвищить рівень якості облікової інформаційної бази для системи управління СФГ Ельдорадо та рівень ефективності прийнятих на основі консолідованої обліково-аналітичної інформації управлінських рішень, а також забезпечить вищий рівень організації системи бухгалтерського обліку, інформаційних процесів. Первинною ланкою повинен бути управлінський рівень, на основі якого і буде сформовано технічний, методологічний та організаційний рівні. Отже, можна стверджувати, що формування облікової політики залежить від системи бухгалтерського обліку, і включає в себе сукупність принципів, методів, прийомів і процедур складання звітності як результату діяльності і функціонування підприємства. Головною метою формування облікової політики є підвищення ефективності системи управління за рахунок високої якості консолідованої обліково-аналітичної інформації. У таблиці 2.8 наведено удосконалення первинних облікових документів

Таблиця 2.8

Пропозиції щодо поліпшення у типових формах документів

Типові форми первинних документів	Показники типових форм документів які слід	
	Вилучити	Додати
ОЗ-1 “Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів”	Код норми амортизаційних відрахувань (гр. 11)	Група основних засобів (гр. 11)
	Норми амортизаційних відрахувань на повне відновлення (гр. 12-13)	Строк корисного використання (гр. 12); метод нарахування амортизації (бухгалтерський і податковий) (гр. 13)
	Поправочний коефіцієнт (гр. 14)	Ліквідаційна вартість (гр. 14)
	На 20 р. (гр. 17)	-
ОЗ-3 “Акт на списання основних засобів”	За даними переоцінки на 20 р. або за документами придбання (гр. 7)	-
	Код норми амортизаційних відрахувань (гр. 11)	Група основних засобів (гр. 11)
	Норми амортизаційних відрахувань: на повне відновлення (гр. 12-13)	Строк корисного використання (гр. 12) Метод нарахування амортизації (бухгалтерський і податковий) (гр. 13)
	Дата початку сплати за основні засоби (місяць, рік) (гр. 18)	Ліквідаційна вартість гр. 18

Джерело: Сформовано автором самостійно

Висновки до розділу 2

Дослідження методики та організації бухгалтерського обліку необоротних активів на прикладі СФГ Ельдорадо дало можливість сформулювати наступні висновки та пропозиції:

1. Без організації бухарського обліку основних засобів на високому методичному рівні не можливо виконати та розв'язати усі важливі завдання які пов'язані з підвищенням ефективності виробництва, зростання

продуктивності праці, раціональне використання майна та технологій. Було проаналізовано первинні форми документів з оприбуткування основних засобів. Запропоновано удосконалення ведення обліку через зменшення документального навантаження на бухгалтера та дублювання інформації.

2. Така ообливість основного засобу як моральне та фізичне зношення викликає багато дискусій, оскільки неправильне нарахування амортизації викривляє фінансову інформацію про необоротні активи (занижує чи завищує його вартість). У вітчизняній практиці неузгодженим є питання податкової та бухгалтерської амортизації, що ускладнює роботу бухгалтерів та змушує їх вести подвійний облік.

3. Проаналізовано процес формування облікової політики на підприємстві. Запропоновано структура наказу про облікову політику підвищить рівень якості облікової інформаційної бази для системи управління СФГ Ельдорадо та рівень ефективності прийнятих на основі консолідованої обліково-аналітичної інформації управлінських рішень, а також забезпечить вищий рівень організації системи бухгалтерського обліку, інформаційних процесів.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПРИКЛАДІ СФГ ЕЛЬДОРАДО

3.1 Основні напрями аналізу необоротних активів

Аналіз забезпечення підприємства необоротними активами передбачає проведення аналізу динаміки необоротних активів та їх складу і структури. У

процесі аналізу динаміки необоротних активів вивчають зміну їх загального обсягу і складу, виявляють види необоротних активів за рахунок яких відбулася зміна їх загального обсягу; темпи зростання загального обсягу необоротних активів зіставляють з темпами зростання обсягу виробництва і реалізації продукції, обсягу оборотних активів. Аналіз складу і структури необоротних активів передбачає вивчення співвідношення їх складових, дослідження тенденцій зміни часток цих складових у загальні сумі необоротних активів підприємства. За результатами аналізу доходять висновку щодо орієнтації підприємства на певний напрям розвитку (створення умов для розширення операційної діяльності; інноваційний розвиток; інвестиційно-фінансову стратегію розвитку) чи поєднай окремих напрямів розвитку [40].

З метою використання в процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здійснення інших функцій господарської діяльності підприємство утримує матеріальні активи у формі засобів праці – будівлі, споруди, машини, обладнання тощо, сукупність яких і становить зміст необоротних матеріальних активів – основних засобів. Основні засоби підприємства перебувають у постійному русі – кругообороті й проходять протягом повного циклу вартісного кругообороту три основні стадії.

На першій стадії сформовані підприємством основні засоби в процесі їх використання і зношення переносять частину своєї вартості на готову продукцію; це триває протягом багатьох операційних циклів, аж до повного зношення окремих видів основних засобів.

На другій стадії в процесі реалізації продукції зношення основних засобів накопичується на підприємстві у формі амортизаційних відрахувань.

На третій стадії амортизаційні відрахування як частина власних фінансових ресурсів підприємства скеровуються на відновлення діючих чи придбання нових видів основних засобів. Проміжок часу, протягом якого відбувається повний цикл кругообороту вартості конкретних видів основних засобів, характеризує строк їх служби (експлуатації). З урахуванням

особливостей циклу вартісного кругообороту основних засобів здійснюється процес управління цим видом необоротних активів підприємства.

Мета такого управління – забезпечити своєчасне їх оновлення і підвищити ефективність використання. У відповідності з цією метою виконується аналіз основних засобів підприємства. Він передбачає вивчення динаміки, складу і структури основних засобів, їх стану та використання. Аналіз динаміки, складу і структури основних засобів. На першому етапі аналізують зміни загальної вартості основних засобів та їх окремих груп на кінець звітного періоду, порівняно з його початком, та визначають темпи їх зростання (приросту). Для оцінки основних засобів використовують показники первісної переоціненої чи залишкової вартості основних засобів на певну дату чи середньорічної вартості за певний період. Аналіз динаміки загальної вартості основних засобів дає змогу оцінити тенденції зміни виробничого потенціалу, що знаходиться у розпорядженні підприємства, виявити причини, які їх зумовили. Зіставлення темпів зміни обсягу окремих груп основних засобів дає змогу виявити пріоритети в розвитку виробничого потенціалу підприємства. У процесі такого аналізу основні засоби за функціональним призначенням поділяють на виробничі й невиробничі. Виробничі основні засоби – це засоби праці, що застосовуються в господарській діяльності підприємства, підлягають амортизації, а витрати на їх відтворення провадяться за рахунок капітальних інвестицій. Таблиця 3.1 Наявність та рух і динаміка основних засобів на підприємства [42]

Таблиця 3.1

Наявність та рух основних засобів на підприємстві

Основні засоби	Наявність на початок	Надходження	Вибуття	Наявність на кінець
Виробничі основні засоби	2520	470	320	2670
- Активна частина	1340	280	190	1430
- Пасивна частина	1180	190	130	1240

ВСТУП

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку в нашій країні відбувається перехід до ринкової економіки, який вимагає розробки відповідного господарського механізму, докорінних змін у його функціонуванні та гармонізації інтересів усіх зацікавлених сторін. Тому, процес реформування бухгалтерського обліку, що відбувається в Україні, є цілком закономірним. Здійснення ефективних заходів щодо стабілізації економіки та перехід до ринкових відносин потребують принципово нових підходів до управління необоротними активами. Зокрема, своєї актуальності проблема обліку основних засобів, як необоротних активів набула у зв'язку з потребою отримати власниками, кредиторами й інвесторами, як вітчизняними так і закордонними, оперативної та достовірної інформації щодо стану, руху, оновлення та ефективності використання основних засобів.

Вагомий внесок у розробку теоретичних основ та методологічних підходів до проблеми обліку й аналізу необоротних активів зробили провідні вчені-економісти, як вітчизняні – Білуха М.Т., Бутинець Ф.Ф., Голов С.Ф., Грінько А.П., Кірейцев Г.Г., Кужельний М.В., Кузьмінський А.М., Лінник В.Г., Моссаковський В.Б., Макурін А.А., Огійчук Н.Ф., Пушкар М.С., Сопко В.В., Сук Л.К., Янчева Л.М., так і зарубіжні – Палій В.Ф., Соколов Я.В., Шеремет А.Д та інші вчені.

Незважаючи на цінність одержаних дослідниками результатів, у рамках вирішення питань інформування зацікавлених осіб особливе місце займають такі питання, як економічна сутність необоротних активів, порядок організації обліку необоротних матеріальних активів й, відповідно, особливості організаційно-методичні особливості аналізу та контролю цих активів.

Невиробничі основні засоби	230	-	-	230
Разом	2798	506	379	2925

Аналіз динаміки основних засобів СФГ Ельдорадо у звітному році свідчить, що вартість основних засобів підприємства на кінець року збільшилась на 127 тис. грн, або на 4,5 %. Найбільше зріс обсяг виробничих основних засобів основного виду економічної діяльності— на 150 тис. грн, або на 6,0 %. Причому активна частина цих основних засобів зростає більшою мірою, ніж пасивна (6,7 проти 5,1 %), що можна оцінити як позитивну тенденцію в розвитку виробничого потенціалу підприємства. Невиробничі основні засоби залишилися без змін. Основні показники зміни технічного стану основних засобів на СФГ Ельдорадо наведено у таблиці 3.2

Таблиця 3.2.

Основні показники зміни технічного стану основних засобів

Показник, тис. грн	На початок	На кінець	Відхилення
Первісна вартість основних засобів	2898	3225	327
Знос основних засобів	100	300	200
Залишкова вартість	2798	2925	127
Коефіцієнт зношеності	0,04	0,09	0,05
Коефіцієнт придатності	0,96	0,91	-0,05

Як видно з табл. 3.2, коефіцієнт зношеності на кінець звітного періоду зріс порівняно з його початком на 0,05, а коефіцієнт придатності зменшився на таку ж величину внаслідок різкого зростання (у три рази) суми зносу основних засобів при відносно меншому зростанні первісної їх вартості.

Ефективність використання основних засобів оцінюють за системою натуральних і вартісних показників, основним серед яких є фондівддача. При укрупненому аналізі об'єктом є всі виробничі основні засоби, а з метою його поглиблення — окремі види основних засобів основного виду діяльності.

Фондовіддача (коефіцієнт виробничої віддачі основних засобів) відображає дохідність використання основних засобів, що беруть участь у виробництві та реалізації продукції, характеризує обсяг виробленої (реалізованої) продукції в розрахунку на одиницю вартості основних засобів. Особливістю показника фондовіддачі є й те, що його значення залежить від тривалості періоду, за який він розраховується: для одних і тих же основних засобів можна розрахувати декілька значень фондовіддачі, які будуть суттєво відрізнятися. Чим тривалішим є період, тим більшою буде фондовіддача. Базовим періодом при оцінці ефективності використання основних засобів зазвичай є рік. Іноді для оцінки ефективності використання основних засобів послуговуються показником фондомісткості.

Фондомісткість (коефіцієнт виробничої місткості основних засобів) — величина, обернена до фондовіддачі. Вона характеризує середню вартість основних засобів, що припадає на одиницю обсягу виробленої продукції або обсягу її реалізації. Для аналізу ефективності використання основних засобів можуть застосовуватися також показник рентабельності основних засобів (відношення операційного прибутку підприємства до середньорічної вартості його основних засобів) і часткові показники, що характеризують використання окремих видів обладнання та виробничих площ (середній випуск продукції на одиницю обладнання за зміну, випуск продукції на 1м² виробничої площі тощо) [43].

Для аналізу ефективності використання основних засобів необхідно відповісти на запитання: як зміни в структурі виробничих основних засобів (у співвідношенні активної й пасивної їх частин) вплинули на зміну фондовіддачі (табл. 3.3)

Таблиця 3.3

Аналіз технічного стану основних засобів

Показник	Код форми, номер рядка	Попередній період		Звітний період		Відхилення (+,-)	
		На початок періоду	На кінець періоду	На початок періоду	На кінець періоду	(гр. 2 – гр. 1)	(гр. 4 – гр. 3)
А	Б	1	2	3	4	5	6
Початкові дані:							
1. Первісна вартість основних засобів, тис. грн.	Ф. 1, р. 031	17376,9	20447,6	20447,6	21541,0	+3070,7	+1093,4
2. Зношеність основних засобів, тис. грн	Ф. 1, р. 032	5479,1	6540,7	6540,7	7820,0	+1061,6	+1279,3
3. Залишкова вартість основних засобів, тис. грн	Ф. 1, р. 030	11897,8	13906,9	13906,9	13721,0	+2009,1	-185,9
Розрахункові дані:							
4. Коефіцієнт зношеності (р. 2 : р. 1)		0,315	0,320	0,320	0,363	+0,005	+0,043
5. Коефіцієнт придатності (р. 3 : р. 1)		0,685	0,680	0,680	0,637	-0,005	-0,043

Таким чином, аналіз необоротних матеріальних активів підприємства передбачає послідовне проведення аналізу динаміки, складу і структури основних засобів, їх стану, і використання основних засобів та виробничого обладнання підприємства. У процесі аналізу динаміки, складу структури основних засобів досліджують зміни загальної вартості основних засобів та їх окремих груп, що дає змогу оцінити тенденції зміни виробничого потенціалу підприємства, виявити пріоритети його розвитку. Результуючі показники темпів зростання (приросту) загального обсягу основних засобів порівнюють з темпами зростання (приросту) обсягу виробництва і реалізації продукції.

Показники використання виробничого обладнання поділяють на показники екстенсивного використання, що характеризують роботу обладнання за його кількістю або часом використання, і показники інтенсивного використання, що визначають рівень використання потужності

обладнання, його продуктивність. У процесі аналізу з'ясовують динаміку цих показників, порівнюють фактичні їх значення з плановими, з показниками споріднених підприємств.

3.2 Методичні аспекти контролю необоротних активів підприємства

Господарчо-управлінська діяльність включає контрольні дії, спрямовані на надійне забезпечення виконання передбачуваних завдань. Як в процесі, так і по завершенню такої діяльності необхідно надати правильну оцінку фактично виконаному та досягнутому, виявити несприятливі відхилення від мети й пов'язані з цим негативні наслідки, а також виявити нові, раніше невідомі можливості та резерви. Тому сутність контролю полягає у здійсненні цілеспрямованого впливу на об'єкти управління, який передбачає систематичний нагляд і спостереження за їх діяльністю для виявлення відхилень від встановлених норм, правил, вимог чи завдань у процесі їх виконання.

Мета такого виду контролю операцій з необоротними матеріальними активами підприємства полягає у встановленні достовірності бухгалтерських даних і звітності щодо наявності, стану й руху цих видів активів, а також забезпечені їх збереження та ефективного використання. Реалізація мети аудиту необоротних матеріальних активів забезпечується на основі вирішення ряду завдань:

- оцінка доцільності придбання основних засобів;
- дотримання законності та документальної обґрунтованості операцій, пов'язаних з рухом основних засобів та використанням методів їх обліку;
- установлення правильності застосування норм експлуатації основних засобів у процесі виробництва, а також достовірності методик визначення їх зносу (амортизації);

- забезпечення належної якості та дотримання термінів проведення робіт з оновлення основних засобів;
- забезпечення дотримання кошторису затрат на придбання (виготовлення) основних засобів і виконання ремонтів таких засобів;
- визначення сум матеріальних збитків від недостач і крадіжок основних засобів.

Об'єктами контролю необоротних матеріальних активів є: збереження власних і орендованих основних засобів; стан техніко-експлуатаційної дисципліни за операціями з основними засобами; стан бухгалтерського обліку та звітності за операціями з придбання, руху, використання основних засобів.

Методичними прийомами контролю необоротних матеріальних активів є: інвентаризація, вибірккові та суцільні спостереження, обстеження та тематичні перевірки, економічний аналіз та методи перевірки облікової документації (фактична та зустрічна перевірка, перевірка суті та змісту операції, зіставлення документів з обліковими реєстрами аналітичного і синтетичного обліку, аналітична і логічна перевірка та зіставлення даних аналітичного обліку з даними синтетичного обліку).

Інформацію про нестачу основних засобів можна підтвердити на основі даних проведення постійною інвентаризаційною комісією контрольної перевірки результатів інвентаризації, здійсненої робочою комісією (Акт контрольної перевірки інвентаризації цінностей). Дотримання умов збереження основних засобів передбачає закріплення таких об'єктів за матеріально-відповідальними особами в структурних підрозділах підприємства.

У процесі контролю якості та періодичності проведення інвентаризацій основних засобів підприємства на підставі даних Книги реєстрації контрольних перевірок інвентаризацій підприємства, Акту контрольної перевірки інвентаризації цінностей, відомості результатів інвентаризації перевіряючі з'ясовують дотримання строків проведення, оформлення

підсумків, та правильність відображення результатів інвентаризації у бухгалтерському обліку.

Перевірка операцій зі списання основних засобів з балансу через невідповідність таких засобів критеріям визнання активом передбачає підтвердження одного з фактів: фізичного зношення, моральної застарілості, недостатчі, непридатності до подальшого використання. У разі ліквідації об'єкта основних засобів згідно самостійного рішення підприємства за даними акта про списання (ф. № ОЗ-3, ф. № ОЗ-4) перевіряють причину вибуття, стан основних вузлів і деталей, обґрунтованість неможливості чи недоцільності їх відтворення. Відсутність акта під час списання основних засобів прирівнює таку операцію до операцій з передачі основних засобів іншим юридичним (фізичним) особам і, відповідно, спричиняє настання зобов'язань підприємства за податком на додану вартість. У випадку списання таких активів унаслідок аварії до акта повинна бути надана копія акта про аварію з поясненням причин, що її викликали [44].

Розрахунок відшкодування винною матеріально-відповідальною особою вартості списаних основних засобів унаслідок розкрадання, нестачі, знищення (псування). Обґрунтованість списання нарахованого зносу за вибувшими об'єктами основних засобів та відображення вибуття за рахунками бухгалтерського обліку встановлюють зіставленням даних Журналу 4 (журналів-ордерів та відомостей № 10.2 с.-г., № 12 с.-г., № 13 с.-г.), Головної книги за рахунками 10, 13, 42 «Додатковий капітал», 74 «Інші доходи», 97 «Інші витрати», балансу (ф. №1), звіту про власний капітал (ф. № 4).

При прийнятті рішення про переоцінку основних засобів слід врахувати, що в майбутньому вони переоцінюються регулярно, щоб вартість основних засобів в бухгалтерському обліку і звітності суттєво не відрізнялася від поточної вартості. Також потрібно проконтролювати правильність відображення результатів переоцінки основних засобів в бухгалтерському обліку. При здійсненні переоцінки важливим є контроль результатів всіх

минулих переоцінок об'єкта основних засобів. Аудитор повинен пам'ятати, що переоцінка основних засобів у бухгалтерському обліку регламентована П(С)БО 7 «Основні засоби» і проводиться за рішенням керівника підприємства, якщо залишкова вартість об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. Необхідність проведення переоцінки основних засобів також передбачена МСФЗ, які носять рекомендаційний характер в Україні. Згідно з твердженням МСФЗ №16 «Основні засоби», після початкового визнання в якості активу об'єкт основних засобів повинен враховуватися за переоціненою вартістю, який є його справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням амортизації і збитків від знецінення, накопичених як наслідок.

Основні завдання, які виконує контролер при перевірці переоцінки основних засобів:

- перевірка правильності бухгалтерських записів, які відображають результати переоцінки основних засобів в обліку;
- перевірка відповідності записів в інвентарних картках результатам цілісної переоцінки;
- перевірка справедливої вартості основних засобів;
- перевірка правильності розрахунку переоціненої вартості основних засобів і зносу;
- перевірка правильності встановлення індексу переоцінки. В П(С)БО 7 «Основні засоби» зазначається, що підприємство переоцінює основні засоби у випадку, коли їх справедлива вартість суттєво відрізняється від залишкової. У Податковому кодексі України, зокрема в ст. 146 п. 21 зазначається, що платники податку всіх форм власності мають право проводити переоцінку об'єктів основних засобів, застосовуючи щорічну індексацію вартості основних засобів, що амортизується, та суми накопиченої амортизації на коефіцієнт індексації.

Якщо значення цього коефіцієнта не перевищує одиниці, індексація не проводиться. Якщо ж коефіцієнт індексації перевищує одиницю, тобто якщо

рівень інфляції в країні перевищує 110% в рік. Такий відсоток носить економічне обґрунтування, характеризуючи перехід інфляції від помірних до галопуючих темпів. Збільшення вартості об'єктів основних засобів, що амортизується, здійснюється станом на кінець року (дату балансу) за результатами якого проводиться переоцінка та використовується для розрахунку амортизації з першого дня наступного року.

Згідно з п. 7 «Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку основних засобів» порогом суттєвості для проведення переоцінки об'єктів основних засобів може прийматися величина, що дорівнює 1-му відсотку чистого прибутку (збитку) підприємства, або величина, що дорівнює 10-ти відсотковому відхиленню залишкової вартості об'єктів основних засобів від їх справедливої вартості. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», який визначає правові засади здійснення оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності в Україні, одним із обов'язкових випадків проведення незалежної оцінки (ст. 7) є переоцінка основних фондів для цілей бухгалтерського обліку.

Незважаючи на високу вартість послуг незалежної оцінки, це доцільний та документально обґрунтований шлях визначення справедливої вартості об'єкта основних засобів. Незалежна оцінка, проведена професійними експертами - оцінювачами, є одним із найбільш достовірних способів визначення справедливої вартості об'єкта основних засобів. Оцінювач визначає справедливу вартість основного засобу на підставі розроблених методик та видає підтверджуючий документ - висновок про вартість об'єкта оцінки. Вартість об'єктів основних засобів, що відображена в обліку і балансі, може не відповідати їх реальній вартості.

Тому підприємства мають право здійснювати переоцінку об'єктів основних засобів. Діючі стандарти не відносять переоцінку до обов'язкових заходів. Тому підприємство самостійно приймає рішення щодо необхідності її проведення. У таблиці 3.4 наведено основні суб'єкти і об'єкти контролю.

Таблиця 3.4

Функціональний зв'язок суб'єктів і об'єктів контролю необоротних активів на підприємствах

Суб'єкти внутрішнього контролю	Функціональний взаємозв'язок активів з об'єктами внутрішньогосподарського контролю
Керівники структурних підрозділів	Дотримання технологічного процесу виробництва, зниження втрат від браку
Планово-економічний відділ	Розподіл бюджетних коштів, правильність складання калькуляцій
Бухгалтерія	Реальність, законність і доцільність операцій за відображенням вартості основних засобів; формування інформації з питань бухгалтерського обліку; правильність складання калькуляцій, проведення інвентаризації
Відділ внутрішнього аудиту, ревізійна комісія	Достовірність відображення сум у регістрах бухгалтерського обліку, вчасність документування

Подана вище таблиця може слугувати підґрунтям для формування концепції комплексного механізму контролю. Використання запропонованих підходів дозволить підвищити якість й ефективність внутрішньогосподарського контролю та знизити інформаційний ризик користувачів при прийнятті управлінських рішень.

3.3 Напрями вдосконалення контролю по необоротним активам

З метою удосконалення існуючої методики перевірки основних засобів пропонується алгоритм, який налічує етапи проведення аудиту основних засобів. Дотримання цих етапів створює алгоритм роботи аудитора.

Перший етап полягає у вивченні нормативно-правових аспектів проведення операцій з основними засобами, вивчаються принципи організації бухгалтерського та податкового обліку основних засобів. Перш за все аудитор повинен ознайомитися з Податковим кодексом України, П(с)БО 7 «Основні засоби», інструкцією про інвентаризацію основних засобів, наказами та розпорядженнями на підприємстві щодо організації обліку основних засобів.

На другому етапі аудиторіві потрібно вивчити інформацію з попередньої інвентаризації основних засобів. Оскільки інвентаризацію проводять суцільним методом, аудитор може використати вибірккову перевірку основних засобів; також здійснюється перевірка активів, які обліковуються на позабалансових рахунках.

Третій етап включає в себе перевірку документального забезпечення операцій з основними засобами, які відображаються у документальному оформленні надходження, наявності, вибуття, передачі основних засобів з одного підприємства на інше у межах єдиного інтегрованого вуглевидобувного об'єднання. Також аудиторіві необхідно дослідити процес вибуття основних засобів та подальшої їх ліквідації. Аудитор може встановити втрачені від ліквідації вигоди не до кінця з амортизованих основних засобів. Цей етап дуже складний та відповідальний, оскільки саме на ньому слід сконцентрувати більше уваги та приділити більше часу для ретельного вивчення кожного документа по кожному процесу.

Четвертий етап полягає у визначенні мети використання основних засобів під час проведення основної діяльності. Визначення мети використання дозволяє здійснити аналіз використання основних засобів та визначити ефективність функціонування основних засобів на підприємствах вуглевидобувної промисловості, тому що кількість основних засобів не завжди гарантує ефективність.

П'ятий етап – заключний, відбувається формування аудиторського висновку. У висновку розкривається результат перевірки основних засобів та визначаються заходи щодо виявлених порушень, недоліків та надаються рекомендації для покращення обліку.

Таким чином, важливе значення для формування доказової бази аудитора має використання процедур, за допомогою яких контролер перевіряє бухгалтерську звітність та на основі яких висловлює свою незалежну думку, тому аудиторіві під час перевірки основних засобів на

Наявність невирішених питань, дискусійність окремих теоретичних положень, їх практичне значення обумовлюють актуальність обраної теми, визначають цільову спрямованість дипломної роботи.

Мета і завдання дослідження. Метою даної дипломної роботи є дослідження теоретичних та удосконалення практичних аспектів обліку, аналізу й контролю необоротних активів на прикладі базового підприємства.

Така цільова спрямованість зумовила постановку та розв'язання наступних завдань:

- 1) дослідити економічну сутність необоротних активів, їх склад та класифікацію;
- 2) розкрити проблеми оцінки необоротних активів в умовах ринкових відносин і визначити її вплив на фінансово-майновий стан підприємства;
- 3) дослідити діючу методику нарахування амортизації й обліку зносу основних засобів, встановити її ефективність;
- 4) розглянути етапи планування та методи контролю;
- 5) запропонувати напрями вдосконалення контролю необоротних активів та основних засобів.

Об'єкт дослідження є господарські операції з необоротними активами на сільськогосподарському підприємстві СФГ Ельдорадо

Предметом дослідження є теоретичні, організаційні та методичні питання аналізу та контролю необоротних матеріальних активів підприємства.

Методи дослідження. Для вивчення предмету дослідження в роботі застосовуються різні методи та прийоми аналізу:

- математико-статистичні;
- методи економічної статистики;
- методи фінансового аналізу;
- прийоми групування та порівняння.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у теоретичному обґрунтуванні нового способу розв'язання наукової проблеми, яка полягає

підприємствах пропонується використовувати такі аудиторські процедури, результати яких наведено у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Результати при використанні рекомендованих аудиторських процедур

Процедури	Суть використаної процедури	Що перевіряється	Результат процедури для формування доказової бази аудитора
Аналітичні процедури	Використання порівняння, обчислень забезпечує аудитора потрібною інформацією та вимагає менше часу	Внутрішня звітність підприємства	Встановлення зв'язку з фінансовими та операційними даними. Перевірити дані по рахунках основних засобів та даних фінансової звітності.
Інспектування	Здійснення перевірки записів у документах та паралельне проведення пооб'єктного огляду активів підприємства	Перевіряється фактична наявність та документальне підтвердження наявних основних засобів.	Більше впевненості при формуванні висновку.
Спостереження	Аудитор виступає спостерігачем за конкретним процесом, наприклад, інвентаризацією	Робота персоналу підприємства	Виявлення наявності або відсутності суттєвих відхилень від встановлених норм
Перевірка	Перевірка нарахування амортизації на основні засоби, визначення статей витрат на утримання та поліпшення основних засобів.	Первинні документи, бухгалтерські реєстри та інше.	Доповнення доказової бази

Сформовано автором самостійно

Удосконалення методики проведення контролю основних засобів відіграє важливу роль у функціонуванні підприємств та формуванні звітності для внутрішніх і зовнішніх користувачів. Це в подальшому викликає необхідність у дослідженні функціонування системи аудиту на підприємствах, згідно з міжнародними стандартами.

На нашу думку, завдяки використанню комплексу рекомендованих процедур, а саме: аналітичних процедур, інспектування, спостереження, перевірки та запиту - виникає можливість сформулювати обґрунтовану аудиторську думку внутрішнього аудитора. Поєднання цих процедур доповнює доказову базу аудиторської думки, комплекс процедур дає можливість досягти очікуваної ефективності проведення внутрішнього аудиту основних засобів.

Висновки до розділу 3

Дослідження аналізу та контролю необоротних матеріальних активів підприємства дозволило нам запропонувати:

1. Напрями аналізу необоротних матеріальних активів, а саме: аналіз динаміки, складу і структури основних засобів; аналіз стану основних засобів; аналіз використання основних засобів та аналіз використання виробничого обладнання. Така структуризація даного аналізу має на меті поліпшити ефективне використання основних засобів та забезпечити своєчасне його оновлення.

2. Організаційні та методичні підходи контролю (аудиту) необоротних матеріальних активів, зокрема, запропоновано здійснювати контроль з використанням певних процедур. В контексті запропонованих напрямків виокремлено нами завдання такого контролю.

3. Основним документом з організації обліку є облікова політика підприємства, де вказуються основні правила та способи ведення бухгалтерського обліку. Тому при складанні облікової політики потрібно чітко визначити способи ведення бухгалтерського обліку - первинного спостереження вартісного виміру, поточного групування та узагальнення фактів господарського життя. Важливо при розробці облікової політики знайти оптимальний спосіб ведення обліку на підприємстві, щоб він не викликав плутанини та труднощів для бухгалтерів та, одночасно, надавав вичерпну інформацію як внутрішнім так і зовнішнім користувачам. А також регламентував проведення контролю на підприємстві у розрізі необоротних активів.

ВИСНОВКИ

Результатом дипломної роботи є теоретичне узагальнення та формування рекомендацій щодо організації і методики аналізу і контролю необоротних матеріальних активів. Це дало змогу обґрунтувати висновки теоретичного та прикладного характеру:

1. В цілому управління господарською діяльністю підприємства у 2019 році у порівнянні з попереднім має тенденцію підвищення. Підприємству банкрутство не загрожує. Підприємство продемонструвало надзвичайно позитивні значення кожного коефіцієнту відповідної моделі та, в результаті, низьку ймовірність банкрутства. Використання декількох моделей визначення ймовірності банкрутства підприємства сприяє більш комплексній та достовірній оцінці ризиків.

2. Склад необоротних активів відображає його функціональні елементи. Елементи довгострокових засобів віддзеркалюються в фінансових звітах, зокрема в балансі. Розглянувши склад необоротних активів різних країн світу, пропонуємо виділяти 3 основні статті балансу для необоротних активів, а саме “Матеріальні активи”, яка буде містити дані про засоби, які мають матеріальну, речову форму, тобто основні засоби, “Нематеріальні активи” та “Фінансові активи (інвестиції)”, в якій буде розкриватись інформація про довгострокові фінансові інвестиції підприємства. Окремо слід виокремити статтю “Інших необоротних активів”. Цей поділ є доречним, оскільки навіть у балансах, складених за міжнародними стандартами, інформація відображається у розрізі саме цих статей. Це призведе до кращого розуміння показників балансу українських підприємств представниками інших країн світу, що в свою чергу дасть можливість ефективнішої співпраці бізнесових партнерів.

3. Проаналізовано процес формування облікової політики на підприємстві. Запропоновано структура наказу про облікову політику підвищить рівень якості облікової інформаційної бази для системи управління СФГ Ельдорадо та рівень ефективності прийнятих на основі

консолідованої обліково-аналітичної інформації управлінських рішень, а також забезпечить вищий рівень організації системи бухгалтерського обліку, інформаційних процесів.

4. З метою оцінки ефективності контролю основних засобів аудитор з'ясовує питання, що пов'язані із: зміною методів нарахування амортизації основних засобів протягом поточного періоду; нарахуванням амортизації основних засобів на період перебування об'єкта на реконструкції, модернізації, добудові; наявністю у складі основних засобів повністю зношених основних засобів; наявністю у складі основних засобів, щодо яких існують судові позови; наявністю у складі основних засобів, які передані під заставу та інші питання, зумовлені завданнями аудиту.

5. Організаційні та методичні підходи контролю (аудиту) необоротних матеріальних активів, зокрема, запропоновано здійснювати контроль з використанням певних процедур. В контексті запропонованих напрямків виокремлено нами завдання такого контролю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воськало Н. М. Особливості відображення в обліку та звітності інформації про необоротні активи //Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. – 2015. – №. 1 (2). – С. 317-320.
2. Лубенченко О., Пузанова О. Організація обліку амортизації основних засобів на підприємстві //Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Сер.: Економіка і управління. – 2015. – №. 32. – С. 288-294.
3. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”. Мінфін України “Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби” № 92 від 27. 04. 2000 р. : прийнятий Міністерством Фінансів України 27. квіт. 2000 р. – Київ : Велес, 2000. – 12 с. – (Серія видань “Офіційний документ”).
4. Податковий Кодекс України. Кодекс України “Податковий Кодекс України” № 2755-VI від 02. 12. 2010 р. : прийнятий Верховною Радою України. Ради України 02. Груд. 2010 р. – Київ : Велес, 2010. – 54 с. – (Серія видань “Офіційний документ”).
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) “Основні засоби”. IASB “Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 “Основні засоби” № 929_014 від 01. 01. 2012 р. – Київ : Велес, 2012. – 20 с. – (Серія видань “Офіційний документ”).
6. Інструкції з бухгалтерського обліку балансової вартості груп основних фондів затвердженої наказом Міністерства фінансів України № 159 від 24.07.97 р. – Київ: Велес, 1997. – 14 с.
7. Безруких П. С. Бухгалтерский учет / Безруких П. С., Гупало В. И., Шнейдман Л. З. – Киев : Фин. и стат., 2002. – 719 с.
8. Бабяк Н. Д. Амортизаційна політика та її вплив на фінансово-економічну діяльність підприємств: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.04.01 / Бабяк Н.Д., Київський національний економічний ун-т. - Київ, 2004.-24 с.

9. Кужельний М. В. Теорія бухгалтерського обліку / Кужельний М.В., Лінник В.Г. КНЕУ. – Київ : Вид-во Київ. Нац. екон. ун-ту 2011. – 334 с.
10. Бутинець Т. А. Основні засоби: точка зору економіста / Т. А. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. - 2012. - Вип. 2 (23). – 22-36 с. – Бібліогр. : 19 назв.
11. Колеснік Я. В. Відтворення основних засобів: види, форми та джерела фінансування/Я. Колесник//Збірник Дніпропетровського державного аграрного університету. – 2009. – №4. – С.130–133. – Бібліогр.: 11 назв.
12. Дем'янюк І. В. Класифікація необоротних активів //Редакційна колегія. – 2015. – С. 336.
13. Кафка С. М. Економічний і бухгалтерський підходи до оцінки необоротних активів //Облік і фінанси. – 2017. – №. 1. – С. 33-40.
14. Гуменюк А. Ф. Бухгалтерське та податкове визнання основних засобів підприємства як елемент його облікової політики. – 2016.
15. Даньків Й., Яцко М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: процесний підхід //Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – №. 12. – С. 10-17.
16. Соколов Я. В. Управленческий учет //М.: Магистр, ИНФРА-М. – 2011.
17. Лежненко Л. І., Лежненко Л. І., Губарева В. Г. Проблеми та основні відмінності переоцінки довгострокових активів за ПСБО 7 та МСБО 16. – 2018.
18. Юрків Д. І. Удосконалення документального оформлення обліку основних засобів //Управління розвитком. – 2014. – №. 9. – С. 105-107.
19. Стригуль Л. С., Тімонова А. С. Шляхи удосконалення організації обліку і аудиту основних засобів на підприємстві. – 2014.
20. Лісна М. О. Організація первинного обліку основних засобів //Управління розвитком. – 2014. – №. 11. – С. 48-50.

21. Принципи нарахування амортизації або вік вимірюється грошима [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.investadviser.com.ua/ukr/publications/3605.html>
22. Кулик В. А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку / В.А. Кулик // ПолтаваРВВ ПУЕТ. - 2014. – с. 320 - 343. – Бібліогр.: 300 назв.
23. Безверхий К. В. Особливості моделювання облікової політики за МСФЗ. / К. В. Безверхий // Економічні науки. Сер.: Облік та аудит. – 2015. – №. 9 (2). – С. 8-10. Бібліогр.: 16 назв.
24. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 36 “ Зменшення корисності активів ”. Мінфін України “Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 36 “ Зменшення корисності активів ” №929_047 від 01. 01. 2012 р. : прийнятий Міністерством Фінансів України 01. січн. 2012 р. – Київ : Велес, 2012. – 18 с.
25. Бутинець Т. А. Внутрішній аудит основних засобів: виявлення типових порушень в обліку // Т. А. Бутинець / Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу./ Бухгалтерський облік, контроль (аудит) і аналіз. – 2014. – № 3 (30). – 324 с. – С. 3 – 12. Бібліогр.: 10 назв.
26. Філозоп О. В. Організація процесу внутрішнього аудиту на підприємстві // О. В. Філозоп / Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу / Бухгалтерський облік, контроль (аудит) і аналіз;. – 2013. – № 1 (13). – 382 с. – С. 370 – 375. Бібліогр.: 10 назв.
27. Шатохіна О. І. Бухгалтерський облік і аудит затрат виробничої діяльності підприємств вугледобувної промисловості : автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.04 / Олександра Іванівна Шатохіна; М-во освіти і науки України, Держ. акад. статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. — Київ, 2006. — 20 с. : іл., табл., граф., формули, схеми. – Бібліогр.: с. 16 – 17 (6 назв).
28. Редько О. Ю. Методологія та організація професійного аудиту в Україні : автореф. дис. докт. екон. наук: 08.00.09 / Олександр Юрійович

Редько; М-во освіти і науки України, Держ. акад. статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. — Київ, 2009. — 44 с. : іл., табл., граф., формули, схеми. — Бібліогр.: с. 35 – 41 (77 назв).

29. Герасименко О. С. Методика складання консолідованої фінансової звітності та аналіз ефективності діяльності дочірніх підприємств : автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.09 / Олена Сергіївна Герасименко; М-во освіти і науки України, Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана. — Київ, 2007. — 22 с. : іл., табл., граф., формули, схеми. — Бібліогр.: с. 17 – 19 (19 назв).

30. Немченко В. В. Практичний курс внутрішнього аудиту / Немченко В. В., Хомутенко В. П., Хомутенко А. В. ; за ред. В.В. Немченко. — Київ : Центр уч. літ-ри., 2008. — 240 с.

31. Дегтяренко А. В. Тести контролю в аудиті: прикладний інструментарій і переваги від застосування // А. В. Дегтяренко / Вісник Сумського національного аграрного університету / Серія Фінанси і кредит. 2011. — №. 1. — 420 с. — С. 357 – 364. Бібліогр.: 9 назв.

32. Dey C. An exploration of managers' reasons for depreciation method choice in Egyptian companies / C. Dey, J Grinyer, D Sinclair // Journal of Applied Accounting Research. — 2009. — №. 1. — С. 20-32. Бібліогр.: 6 назв.

33. Jackson S. B., Rodgers T. C., Tuttle B. The effect of depreciation method choice on asset selling prices // Accounting, organizations and society. — 2010. — Т. 35. — №. 8. — С. 757-774.

34. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені наказом Міністерством фінансів України від 30.09.2003 р. №561 [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14> — Назва з екрану

35. Михайлишин Н.П. Концепція створення спільної цінності: новий погляд на формування цінностей компанії [Текст] / Н.П. Михайлишин, С.Р. Романів // Економіка та суспільство. — Мукачів : Мукачівський державний

університет. – 2016. - №2. – Режим доступу: <http://economyandso-ciety.in.ua/> - С.312-317.

36. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_010 – Назва з екрану

37. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> – Назва з екрану

38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> – Назва з екрану

39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> – Назва з екрану

40. Попадюха, Н. Особливості комп'ютеризації бухгалтерського обліку та вибору програмного забезпечення [Текст] / Н. Попадюха // Міжнародний збірник наукових праць. – 2014. – № 1 (14). – С. 148-159.

41. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. - 2014. - № 32. - С. 47

42. Тиванюк І. С. Організація бухгалтерського обліку із застосуванням оцінки за справедливою вартістю [Електронний ресурс] / І. С. Тиванюк // Академічний огляд. – 2014. – № 2. – С. 51-56

43. Сажинець С.Й. Документальне забезпечення обліку амортизації необоротних активів підприємства [Текст] / С. Й. Сажинець, В. Я. Трофимчук // Бізнес Інформ. - 2013. - № 7. - С. 269-276

44. Святенко І.М. Формування облікової політики підприємства відносно обліку основних засобів [Текст] / І. М. Святенко // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. - 2014. - № 1. - С. 143-147

у невідповідності сучасного стану розвитку теорії, методики і організації аналізу та контролю необоротних матеріальних активів підприємства умовам ефективного використання цих активів на підприємстві.

удосконалено:

- підходи до класифікацію необоротних активів на підприємстві;
- методику визначення майна підприємства у розрізі необоротних активів та критерії їх визнання;
- запропоновано новий підхід до складання облікової політики, яка в подальшому впливає на ведення обліку необоротних активів на підприємстві;
- порядок документального поліпшення даних з відображення інформації по необоротним активам у типових формах документів;
- методику контролю необоротних активів через використання певних запропонованих процедур контролю.

Апробація результатів магістерської роботи. Результати дослідження доповідалися та обговорювалися на Міжнародне економічне співробітництво: механізми та стратегії розвитку: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 21 листопада 2020 року) / ГО «Львівська економічна фундація». – Львів: ЛЕФ, 2020. – С 164 -166.

Публікації. За результатами досліджень опубліковані тези доповіді у збірнику матеріалів науково – практичної конференції.

Структура і обсяг роботи. Магістерська кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів з висновками і висновку, що викладено на 63 сторінках друкованого тексту. Матеріали магістерської роботи містять 12 рисунків, 22 таблиці. Список використаних джерел із 44 найменувань.

Додатки

ОБЩЕСТВЕННАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ
«ЛЬВОВСКАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ФУНДАЦИЯ»

**Міжнародне економічне співробітництво:
механізми та стратегії розвитку**

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(Львів, 21 листопада 2020 року)

**Международное
экономическое сотрудничество:
механизмы и стратегии развития**

Материалы
Международной научно-практической конференции
(Львов, 21 ноября 2020 года)

Львів
2020

УДК 339.92(063)
М 68

Міжнародне економічне співробітництво: механізми та стратегії розвитку: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 21 листопада 2020 року) / ГО «Львівська економічна фундація». – Львів: ЛЕФ, 2020. – 196 с.

Международное экономическое сотрудничество: механизмы и стратегии развития: Материалы международной научно-практической конференции (Львов, 21 ноября 2020 года) / ОО «Львовская экономическая фундация». – Львов: ЛЭФ, 2020. – 196 с.

УДК 339.92(063)
М 68

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

© Колектив авторів, 2020
© Львівська економічна фундація, 2020

СЕКЦІЯ 9. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Згуровська А. В. АУДИТ ЕФЕКТИВНОСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ.....	156
Комірна О. В., Слободяник А. О. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В АУДИТІ.....	160
Могіла А. А. ОБЛІК ВИТРАТ НА УТРИМАННЯ ТА ПОЛПШЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	164
Морочко Н. В. АНАЛІЗ РІВНЯ БЕЗЗБИТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	166
Новокрещенова Д. О. ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНСЬКУ ПРАКТИКУ.....	170
Перешит Н. Г. ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ.....	173
Помірча О. М. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ МАТЕРІАЛЬНОГО ЗБИТКУ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СУДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	177
Пономаренко С. В. СУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ В ОБЛІКУ ДЛЯ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ.....	181
Чебан Т. М., Шарф А. Ю. УПРАВЛІНСЬКА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНФОРМАЦІЙНЕ ПІДРУНТЯ ОЦІНЮВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	185

СЕКЦІЯ 10. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

Побережний Р. О., Побережна Н. М. РОЛЬ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО, СЕРЕДНЬОГО ТА ВЕЛИКОГО БІЗНЕСУ.....	189
---	-----

Могила А. А.
магістр,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Науковий керівник: Макурін А. А.
кандидат економічних наук, доцент,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
м. Дніпро, Україна

ОБЛІК ВИТРАТ НА УТРИМАННЯ ТА ПОЛІПШЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Необоротні активи є частиною активів, контрольованих підприємством у результаті минулих подій. Використання цих активів, як очікується, призведе до надходження економічних вигод у майбутньому, а витрати на ремонт та поліпшення основних засобів повинні посприяти збільшенню економічних вигод у майбутньому.

Вагомий внесок у визначення поняття «основні засоби» внесли як вітчизняні вчені, так і зарубіжні. З приводу тлумачення цього поняття серед науковців досі тривають суперечки, оскільки не існує його єдиного тлумачення. Усі вчені погоджуються, що основні засоби утворюють виробничо-технічну базу та визначають виробничу потужність підприємств. Від використання основних засобів очікується отримання вигод у майбутньому.

Операції (ремонт, модернізація, дообладнання) з утримання та поліпшення основних засобів може бути виконано господарським чи підрядним способом. З метою розуміння обліку витрат на утримання та поліпшення основних засобів наведено операції на фермерських господарствах, у яких виникають такі витрати, та сфери, у яких можуть виникнути ці витрати (табл. 1).

Під поліпшенням основних засобів мають на увазі проведення реконструкції чи модернізації, в свою чергу, під утриманням розуміють операції, направлені на підтримку об'єкта в робочому стані, проведення технічного огляду об'єкта, обслуговування, проведення ремонту. Заходи щодо проведення ремонту характеризуються такими видами витрат: витратами на придбання сировини й матеріалів, витратами на використання запасних частин, витратами на заробітну плату.

Таблиця 1

Облік витрат на утримання та поліпшення основних засобів

Утримання основних засобів			Поліпшення основних засобів		
Господарський спосіб					
Зміст	Д	К	Зміст	Д	К
Здійснені витрати на обслуговування та ремонт основних засобів, що забезпечують збут.	23.1	93.1			
Здійснені витрати на обслуговування та ремонт основних засобів соціальної сфери.	23.3	949.1	Капітальні витрати з модернізації основних засобів, направлених на збільшення первісної вартості об'єкта.	10.1	15.1
Операції, пов'язані з утриманням та поліпшенням основних засобів					
Обслуговування та ремонт основних засобів виробничого призначення			модернізація		
Обслуговування та ремонт основних засобів, що забезпечують збут			модифікація		
Обслуговування та ремонт основних засобів соціальної сфери			дообладнання		
Обслуговування та ремонт основних засобів природоохоронної сфери			реконструкція		
Сфери, у яких можуть виникнути витрати					
Сфера			Рахунки обліку		
Виробництва			23.1		
Збуту			93.1		
Адміністративна			92.1		
Соціальна діяльність			949.1 / -		
Природоохоронна діяльність			-		

З особливостей бухгалтерського обліку на фермерському господарстві впливає, що методологічне забезпечення та нормативна база потребують значних змін для кращого відображення економічної інформації в бухгалтерському обліку для потреб користувачів. Вітчизняний бухгалтерський облік повинен точно й конкретно відображати інформацію, щодо діяльності вугледобувних підприємств у напрямі соціальної та природоохоронної діяльності, треба додати новий напрям бухгалтерського обліку

зادля кращої трансформації в соціальний бухгалтерський облік, на який націлені країни Європи.

Удосконалення бухгалтерського обліку витрат на утримання та поліпшення основних засобів на фермерських підприємствах відіграє важливу роль у привабленні інвестицій та співпраці з закордонними партнерами.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Радіонова Н.І., Ременюк Л.М. Шляхи удосконалення бухгалтерського обліку і контролю основних засобів // Ефективна економіка. – 2015.
2. Кудлаєва Н.В., Кравчук В.С. Проблеми обліку основних засобів // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – 2015. – № 2. – С. 179–188.
3. Кафка С.М. Зміст і призначення амортизації основних засобів // Економічний аналіз. – 2017. – № 27 (1). – С. 270–279.
4. Гораль Л.Т., Кафка С.М., Степанюк О.С. Практичні аспекти реалізації облікової політики щодо подальших витрат на основні засоби // Облік і фінанси. – 2018. – № 3. – С. 19–28.
5. Столяр Л.Г. Особливості обліку поточного та капітального ремонту основних засобів // Економіка. Управління. Інновації. Серія: Економічні науки. – 2016. – № 2.

Морочко Н. В.

магістрант

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

м. Чернівці, Україна

АНАЛІЗ РІВНЯ БЕЗБИТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

За сучасних нестабільних умов господарювання посилюється актуальність дослідження безбитковості діяльності підприємства і отримання прибутку, як головної рушійної сили ринкової економіки, що забезпечує інтереси всіх зацікавлених осіб: держави, власників, засновників, персоналу, кредиторів тощо. Саме аналіз безбитковості надає можливість визначити ступінь залежності підприємства від дії різноманітних факторів і визначити межу нижче якої підприємство не може здійснювати діяльність.

Відгук

на кваліфікаційну роботу магістра групи 071м-19з-1 Могили Аліни Андріївни на тему: «Організація та методика обліку, аналізу та контролю операцій з необоротними активами (на прикладі Фермерського господарства «СФГ Ельдорадо»)»

Тема дипломної роботи затверджена наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка»

Метою дипломної роботи - дослідження теоретичних та удосконалення практичних аспектів обліку, аналізу й контролю необоротних активів на прикладі базового підприємства.

На сучасному етапі розвитку в нашій країні відбувається перехід до ринкової економіки, який вимагає розробки відповідного господарського механізму, докорінних змін у його функціонуванні та гармонізації інтересів усіх зацікавлених сторін.

Одержані результати спрямовані на підвищення рівня організації та методики обліку необоротних активів на підприємствах різних галузей України.

Реальність дипломної роботи підтверджена відгуком керівника дипломної роботи від установи, у якій зазначена можливість впровадження результатів дослідження наведених у дипломній роботі.

Пояснювальна записка має незначні відхилення від вимог стандартів.

Кваліфікаційна робота виконана самостійно з дотриманням термінів, вказаних у календарному плані. Кваліфікаційна робота заслуговує оцінки «добре», а студентка Могила Аліна Андріївна – на присвоєння кваліфікації магістр обліку і оподаткування за спеціалізацією «Облік і аудит».

Керівник дипломної роботи

К.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

Макурін

А.А.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ
ОПЕРАЦІЙ З НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА
«СФГ ЕЛЬДОРАДО»

1.1 Економічний зміст, склад і класифікація необоротних активів

Для ведення господарської діяльності, виконання завдань і досягнення поставленої мети кожне підприємство повинне мати відповідне майно. Воно складається з різного роду речових і фінансових засобів, кількість і структури яких можуть бути значно диференційовані залежно від характеру ведення діяльності. Майно поділяється на необоротне і оборотне [1].

Про зарахування окремих складових частин майна до необоротного або оборотного слід вирішувати на основі вивчення таких факторів як вартість, період використання, роль чи функції, які вони виконують у господарській діяльності суб'єкта тощо. Структура і склад майна залежать головним чином від характеру діяльності підприємства, який змінюється під впливом виду господарських завдань, сезонності, організації і технології виробництва, умов постачання і збуту тощо (рис. 1.1).

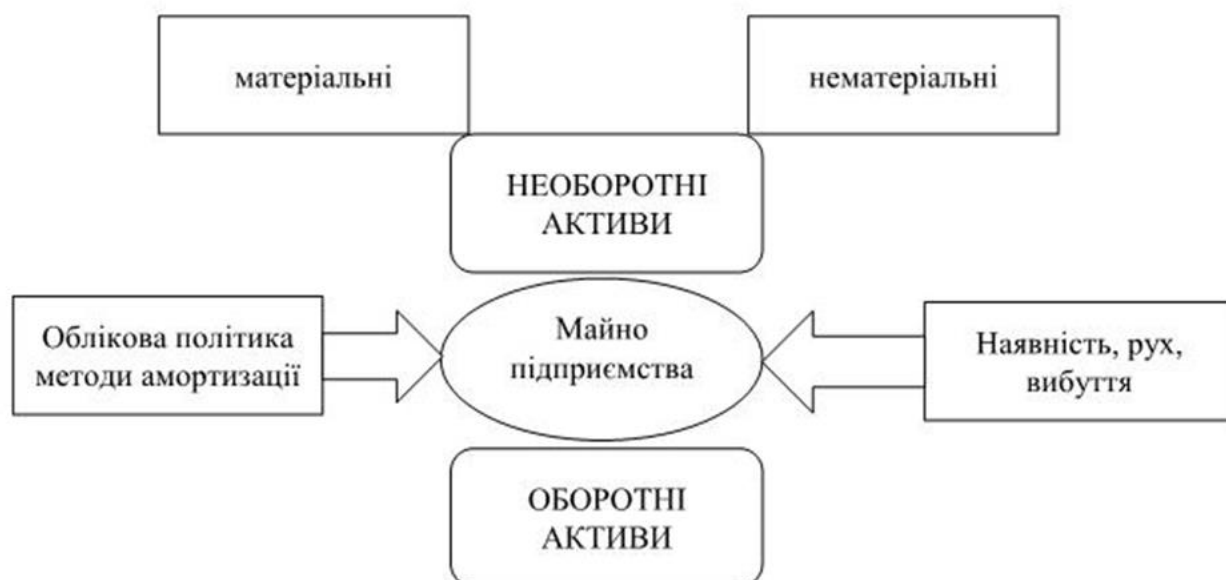

Рис. 1.1 Майно суб'єкта господарювання

Сучасний етап розвитку ринкових відносин вимагає вивчення ресурсів виробництва, до яких належать і основні засоби, з урахуванням усього їх «життєвого циклу». Такий підхід є логічним з позицій стратегій суб'єктів господарювання. Потребує вирішення проблема системного трактування основних засобів з позицій різних наук, зокрема – економіки, бухгалтерського обліку та аналізу. Її вирішення має важливе наукове і практичне значення, оскільки дозволяє сформулювати для прийняття виважених управлінських рішень інформацію щодо основних засобів, що повніше відповідає вимогам корисності, з урахуванням існуючих причинно-наслідкових та функціональних зв'язків у розрізі окремих явищ, процесів стосовно основних засобів. Вирішенню питань, пов'язаних із сутнісним трактуванням основних засобів, присвячено дослідження багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів [2]. Однак у зв'язку з масштабністю і багатовекторністю цього поняття, взаємозв'язком основних засобів з багатьма економічними явищами процесами, що відбуваються на підприємстві, існує значна наукова дискусія з їх сутнісного трактування.

Поняття необоротних активів є неоднозначним. Зокрема в іноземній літературі часто не існує об'єднуючого терміну, а відображаються окремі складові довгострокових засобів – основні засоби, нематеріальні активи тощо. У радянський період розвитку економіки нематеріальні активи як такі не існували, тому необоротні активи носили назву основних засобів чи основних фондів, особливістю яких була матеріально-речова форма. Велика кількість авторів називають необоротні активи основним капіталом, який включає матеріальні цінності, фінансові вкладення та нематеріальні активи. Розглянувши визначення необоротних активів, основного капіталу, довгострокових активів, можемо виділити декілька основних характеристик